

“Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” ESF projekta identifikācijas Nr.7.3.1.0/16/I/001

Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 7.3.1. specifiskā atbalsta mērķa „Uzlabot darba drošību, it īpaši bīstamo nozaru uzņēmumos” projekts „Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana” (Nr.7.3.1.0/16/I/001)

DARBA APSTĀKĻI UN RISKI LATVIJĀ 2017-2018

Pasūtītājs:

Valsts darba inspekcija

Izpildītājs:

Personu apvienība

SIA “Civitta Latvija”, SIA “GRIF” un UAB “Civitta”

TEMATISKIE PIELIKUMI PĀRSKATS PAR DARBA AIZSARDZĪBAS SPECIĀLISTU FOKUSGRUPU DISKUSIJU

Saīsinājumu saraksts

DAS	Darba aizsardzības speciālists
ES	Eiropas Savienība
KI	Kompetenta institūcija darba aizsardzības jomā
KS	Kompetents speciālists darba aizsardzības jomā
MK	Latvijas Republikas Ministru kabinets
NG	Nelaiemes gadījums
OVP	Obligātās veselības pārbaudes
VDI	Valsts darba inspekcija
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

Darba aizsardzības normatīvo aktu atvieglošanas un vienkāršošanas iespējas

Pētījuma ietvaros tika veiktas divas fokusgrupu diskusijas ar darba aizsardzības speciālistiem (turpmāk – dalībnieki). Darba aizsardzības kompetento institūciju (pakalpojumu sniedzēji) un darba aizsardzības kompetento speciālistu (individuālie pakalpojumu sniedzēji) grupā piedalījās kopā 8 dalībnieki, un darba aizsardzības speciālistu ar augstāko izglītību (no bīstamo nozaru uzņēmumiem) grupā arī piedalījās 8 dalībnieki. Analīze par fokusgrupu dalībnieku teikto pieejama pētījuma tematiskajos pielikumos.

Asociācijas ar terminu „darba aizsardzība”

Pēc grupu diskusijas dalībnieku domām daudz precīzāks termins par “darba aizsardzība” būtu “darba drošība” un pat nodarbināto “veselības aizsardzība”.

“Man gribētos teikt darba drošība, nevis darba aizsardzība, jo darbs nav jāaizsargā. Tas ir pārņemts tulkojums.” (DAS)

“...jo nav tikai darba drošība, ir arī veselības aizsardzība. Līdz ar to, ja pasaka darba drošība, tad apakšā ir tikai tas, lai nebūtu NG darbā. ... darba aizsardzība, cik es esmu sapratusi, apvieno šīs divas padarīšanas – gan drošību, gan veselības aizsardzību.” (DAS)

“... Eiropā ir veselība un aizsardzība.” (DAS)

Termins “darba aizsardzība” daļai grupu dalībnieku asociējas ar lielu ieguldījumu gan no zināšanu, gan noslodzes, gan laika viedokļa.

“Krietni daudz darba.” (KS), (KI)

“Nebeidzams process.” (DAS)

Tāpat termins “darba aizsardzība” asociējas ar birokrātiju (*“Papīri, precizitāte papīros.”* (DAS)) un uzraugošo institūciju darbību (*“Darba inspekcija.”* (KI)), kā arī negatīviem notikumiem darba vidē (*“NG.”* (KS)).

Bieži “darba aizsardzība” asociējas arī ar sadarbību starp nodarbinātajiem un uzņēmuma vadību.

“Ar uzņēmuma vadības pārlicināšanu, kāpēc ir vajadzīga darba aizsardzība.” (KI)

Darba aizsardzības likuma prasību ievērošana Latvijas uzņēmumos

Lūgti novērtēt Darba aizsardzības likuma prasību ievērošanu Latvijas uzņēmumos, grupu diskusijas dalībnieki norāda, ka kopējā situācija uzņēmumos uzlabojas. Lai arī tas notiek palēnām un darbietilpīgs process, aizvien vairāk tiek piesaistīti DAS un KI, un uzņēmumos tiek veidotas darba aizsardzības sistēmas. Salīdzinoši lēnais process saistīts ar to, ka izmērīt darba aizsardzības efektivitāti ir sarežģīti.

Darba aizsardzības likuma prasību ievērošana ir atkarīga no vairākiem faktoriem:

- Uzņēmuma lielums;

Diskusijas dalībnieki pauž viedokli, ka joprojām Darba aizsardzības likuma un citu normatīvo aktu prasības salīdzinoši biežāk tiek ievērotas lielajos uzņēmumos, savukārt mazo uzņēmumu vadība vairāk (arī ne vienmēr) rūpējas tikai par dokumentācijas atbilstību noteiktajām likumu prasībām, nesaskatot reālu pielietojumu darba aizsardzības likuma prasību ievērošanai, lai uzlabotu darba aizsardzību uzņēmumā. Lielākā daļa diskusiju dalībnieku uzskata, ka mazajiem uzņēmumiem nav ekonomiski izdevīgi algot DAS.

“Ja ir strādāts ilgstošā laika periodā, tad lēnā garā jau redz to attīstību uz priekšu.” (DAS)

“Vispār iedarbināt to darba aizsardzības sistēmu no nulles ir ļoti grūti.” (DAS)

“Lielie uzņēmumi, jo lielajiem uzņēmumiem tā uzņēmuma struktūra ir bišķiņ savādāka arī. ... Tur tomēr tā darba likumdošana ir bišķiņ vairāk sakārtota nekā mazajos uzņēmumos, jo tur lielākā problēma sākas jau ar darba līgumiem.” (KI)

“Kur ir speciālists, tur mēģina ievērot. Kur nav, tur nav. ... Mazos uzņēmumos viņiem nav izdevīgi turēt. (DAS)

- Uzņēmuma pārstāvētā nozare;

Uzņēmumiem no bīstamajām nozarēm Darba aizsardzības likuma prasību ievērošana ir īpaši būtiska. Tomēr šajā segmentā, pēc diskusijas dalībnieku domām, uzņēmumu sniegums ir neviennozīmīgs – tiek minēta būvniecības nozare, kur darbojas gan lielie, gan mazie uzņēmumi. Darba aizsardzības prasību ievērošana tiek interpretēta atbilstoši uzņēmuma finansiālajām iespējām vai vadības (t.sk. īpašnieku) viedoklim darba aizsardzības jomā, kas sevišķi vērojams mazajos būvniecības uzņēmumos, bieži ignorējot darba aizsardzības prasības. Diskusijas dalībnieku grupā norāda, ka bieži vien darba aizsardzības prasībām pienācīgu uzmanību nepievērš arī biroja darbā.

/Par darba aizsardzības prasību neievērošanu/ignorēšanu/ “Redzamākā ir būvniecība klasiski... Mazie būvnieki. ... Tie, kas ir ļoti, ļoti mazi.” (DAS)

“... būvniecības ir tas redzamais, bet ir tie neredzamie, kas ir traki.” (DAS)

“... arī biroja darbavietas, kuras ir masveida, domā, ka viņiem jau nekādu risku nav, un līdz ar to viņiem neko nevajag.” (DAS)

Tāpat tiek atzīmēts, ka svarīga ir uzņēmuma iekšējā sakārtotība, piemēram, vai ir izveidota kvalitātes vadības sistēma.

“... Kur ir kvalitātes vadība, tur arī prasības.” (DAS)

- Uzņēmuma sektors (valsts, pašvaldības vai privātais sektors);

Diskusijas dalībnieki atzīmē, ka Darba aizsardzības likuma prasību ievērošana atšķiras valsts, pašvaldības un privātajos uzņēmumos. Mēdz būt, ka valsts un pašvaldību uzņēmumos Darba aizsardzības likuma prasību ievērošana ir zemākā līmenī nekā privātajā sektorā.

“... tāda joma, par ko nerunā plaši (es, protams, negribu apvainot nevienu pašvaldību), ir pašvaldības iestādes. Tā ir kā valsts iestāde, kur it kā nekas nav, bet faktiski ir. Paņem uz novadu un noslēdz ar kompetentām institūcijām līgumu, beigās reāli kaut kādas paketes ir, pagasta pārvaldes vadītājs nezina, ko ar to visu darīt, bet pašvaldībās ir daudz cilvēku.” (DAS)

- Uzņēmuma finansiālie rādītāji/iespējas;

Diskusijas dalībnieki pauž viedokli, ka finansiālo līdzekļu trūkums uzņēmumos visbiežāk ir šķērslis darba aizsardzības likuma normu ievērošanai praksē. Esošie līdzekļi, pamatojoties uz uzņēmumu vadības (īpašnieku) prioritātēm, tiek novirzīti citām vajadzībām uzņēmumu darbībā.

“Tie ir izdevumi.” (DAS)

/Vai tas ir dārgi?/ “Jā.” (DAS)

“...tas ir dārgi.” (KI)

Diskusiju grupas dalībnieki arī atzīmē, ka ir situācijas, kad, lai gan uzņēmuma vadībai ir izpratne par darba aizsardzības nozīmi, praksē dārdzības dēļ darba aizsardzības pasākumi netiek ieviesti.

“... to nemaz nevajag, jo viņš [uzņēmuma/iestādes vadītājs] saprot, cik tas maksā. Vienkārši to nevar samaksāt. ... ir viena iestāde, kas reizi gadā atbrauc, saraksta žurnālus un viņiem ar to pietiek.” (KI)

Izmaksu ietilpīga ir ne tikai darba aizsardzības sistēmas ieviešana, bet arī pienācīga uzturēšana, kas arī varbūt šķērslis Darba aizsardzības likuma normu ievērošanai.

"... tur ir divas daļas – finansējums, kas ir nepieciešams, lai sistēmu izveidotu, un finansējums, kas nepieciešams, lai uzturētu/uzlabotu darba apstākļus – vidi, aizsardzības līdzekļus, aprīkojumu, jaunas iekārtas..." (KS), (KI)

- Darba devēju un nodarbināto zināšanu/informētības/motivācijas līmenis;

Darba aizsardzības likuma prasību ievērošana joprojām tiešā veidā atkarīga no darba devēju un nodarbināto zināšanu un informētības līmeņa. Informāciju par darba aizsardzības prasībām darba devēji bieži vien iegūst pastarpināti, nepievēršot pienācīgu uzmanību zināšanu pielietošanai praksē ikdienā. Līdzīgi ir arī ar izglītības programmu apguvi darba aizsardzībā – tās bieži vien tiek uztvertas vispārīgi, neredzot reālu pielietojumu zināšanām.

"... tā ir darba devēju neinformētība. ... neskatoties vai tas ir liels, vai mazs uzņēmums, viņi ir neinformēti par to, ka kaut kas tāds [darba aizsardzība] vispār ir vajadzīgs." (DAS)

"... kur tad iegūst darba devējs informāciju, ka ir nepieciešams? – Darba inspekcija, tautā runā, draugi, paša pieredze, kādā uzņēmumā strādājis. ... kad uzņēmuma vadītājs ir nosacīti gados jauns, kurš ir mācījies kādā izglītības iestādē,... , ja ir veiksmīgi trāpījis izglītības iestādei sniegt šo informāciju par to, kas ir darba aizsardzība, tad tu sāc ar viņu runāt, pacel augšā to, kas skolā ir mācīts, tad jā – kaut ko jau mācīja. Tad viņi tin filmu atpakaļ, un tad viņi kaut ko saprot." (KS), (KI)

Pēc diskusijas dalībnieku domām, daudzos uzņēmumos arī dominē vienkāršota izpratne par darba aizsardzības nozīmi. Jo sevišķi šāda situācija vērojama uzņēmumos, kur nākamie atbildīgie vadītāji tiek izvirzīti no esošajiem nodarbinātajiem.

"... traucē arī tas, ka nav tās izpratnes, un kultūra ir diezgan zema šai jomā." (DAS)

"... ja mēs skatāmies tiešos vadītājus, tad viņi parasti izaug ... no pašu darbinieku vidus, un viņiem jau arī tā izpratne darba aizsardzībā aprobežojas klasiski būvniecībā ar ķiveri vai vēl kaut kur ar cimdiem un tas arī viss. ... vairāk neko viņi nezina par to, un parakstās žurnālā. Traucē lielākoties ... kultūra un izpratnes trūkums." (DAS)

Diskusijas gaitā tiek norādīts, ka, situācijas uzlabošanai darba aizsardzības jomā, nepieciešams izglītēt ne tikai uzņēmumu un iestāžu vadītājus un vadības personālu, bet arī ierindas nodarbinātos.

"... darba ir ļoti daudz. Izglītēt tieši nodarbinātos, jo bieži vien, kad notiek kāda problēma ar veselību, ... , kad cilvēks darbā nokrita vienkārši, viņu ar ātrajiem aizveda, bet cilvēki vispār nezina, ko darīt. Elementāras lietas vispār. Pat pirmo palīdzību neprot" (KI)

Grupas diskusiju dalībnieki atzīmē, ka pēdējā laikā vērojamas arī pozitīvas izmaiņas, jo lielāki uzņēmumi ar sakārtotu darba aizsardzības sistēmu izvirza šādas prasības arī saviem sadarbības partneriem (piemēram, apakšuzņēmējiem kopīgos būvniecības projektos). Tāpat, vērojams, ka labā prakse no ārzemju mātes kompānijām tiek pārnesta uz meitas uzņēmumiem Latvijā. Šo pozitīvo izmaiņu iespaidā vērojama attīstība attiekmē pret darba aizsardzības normu pielietošanu darba vidē ikdienā.

"Viss jau iet uz priekšu. Arī tas, ka daudzi lielie uzņēmumi izvirza šīs prasības saviem sadarbības partneriem. Tas ļoti veicina ... attīstību." (DAS)

"Ļoti laba situācija ir uzņēmumos, kur Latvijā ir meitas uzņēmumi, bet mātes uzņēmums ir ārzemēs. Tā ir ļoti laba prakse, kas nāk iekšā." (DAS)

- Formāla pieeja darba aizsardzības jautājumiem no kontrolējošo institūciju puses;

Diskusijas dalībnieki norāda, ka no darba devēja tiek prasīta nepieciešamās dokumentācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām, neiedziļinoties jautājumā pēc būtības – vai darba vidē tiek, vai netiek ievērotas darba aizsardzības prasības. Dokumentācija, jo sevišķi, mazos uzņēmumos, netiek sakārtota laika un nepieciešamās kompetences trūkuma dēļ.

"... sevišķi mazos uzņēmumos, tāpat pērk gan tos darba apavus, gan jakas un visu, bet tas nav dokumentēts. Tā ir tā galvenā [problēma], jo tiklīdz tas nav dokumentēts, tad skaitās, ka nav nekā." (DAS)

"... viņi visu sapērk, nokomplektē, viņiem tas ir, bet nav ne darba aizsardzības plāna, nekā." (DAS)

Komentāri, priekšlikumi Darba aizsardzības likuma uzlabošanā un saistīto normatīvo aktu pilnveidošanā

Diskusijas dalībnieki tika aicināti novērtēt Darba aizsardzības likumu un esošos MK noteikumus un sniegt savus priekšlikumus, tieši kas būtu jāmaina, jāuzlabo vai jāpapildina Darba aizsardzības likumā un tam pakļauto MK noteikumu izstrādē, ieviešanā un uzraudzībā.

Kopumā grupu diskusiju dalībnieki norāda, ka joprojām valsts līmeņa normatīvajiem dokumentiem trūkst kompleksa skatījuma, tie ir virspusīgi, tāpēc paveras plašas interpretācijas iespējas, un nav pieejams viennozīmīgs normatīvo aktu skaidrojums.

Grupu diskusiju dalībnieku ierosinājums – MK noteikumu izstrādē/papildināšanā vairāk iesaistīt praktiķus, speciālistus, kuri ikdienā strādā ar konkrēto problemātiku.

“... ir normatīvie akti, kurus vienkāršs DAS bez profesora izglītības šajā jomā nemaz nevar uztvert.” (KS), (KI)

“... daudzi ir pārāk virspusīgi ... Nav nekā konkrēta.” (KS)

“Ir lietas, ... , par kurām mums ir jautājumi, bet mēs nevaram saņemt nekur atbildes. Nav! Tai pašā Darba inspekcijā nav ... , kas viņus iztulko un pastāsta, kā to var izdarīt reāli...” (KI)

Diskusijas dalībnieki arī uzsver, ka jāmaina regulējums sociālās apdrošināšanas jomas normatīvajos aktos, jo šobrīd arodslimības reģistrācijas gadījumā strādājošie vairāk orientējas uz pabalsta iegūšanu nevis valsts apmaksāto rehabilitācijas pasākumu īstenošanu, lai novērstu arodslimības sekas un tādējādi saglabātu pilnvērtīgas darba spējas.

“... nesen bija saskarsme ar arodslimību izmeklēšanas noteikumiem. ... viņi ir jāpilnveido ..., jo tas nav normāli, ja cilvēkam arodslimība ir vērsta vairāk uz muguras sāpēm, viņš aiziet, nokārto arodslimību. ...no Darba inspekcijas mums atnāk tā lapa, ka ir jāmaina apstākļi, ..., mēs mēģinām rast risinājumu, ... aizsūtām uz ārpuskārtas veselības pārbaudi uz medicīnas centru, no kura atsūta mums, ka ir derīgs darbam un atkārtot pārbaudi pēc gada! Sanāk tā, ka mēs apzogam valsti.” (DAS)

“ ... cilvēki izmanto šo te arodslimību formēšanu, nevis kā reālu rehabilitācijas instrumentu, bet kā veidu, kā nopelnīt.” (DAS)

“ ...jāmaina drīzāk visa tā samaksas kārtība, ... naudas līdzekļus pacients dabū tikai par rehabilitācijas pasākumiem, ko viņš ir veicis. Viņam tikai apmaksāta rehabilitācija no sākuma, un viss. Viņš to iesniedz VSAA sistēmā... ..nevis skaidrā naudā. Nevis kā pensiju. ...nekādas tur piemaksas.” (DAS)

Fokusgrupas diskusijas laikā dalībniekiem tika lūgts izteikt savus komentārus par vairāku MK noteikumu efektivitāti, problēmām un to iespējamajiem risinājumiem.

2007.gada 2.oktobrī pieņemtie MK noteikumi Nr.660 “Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”

Kopumā diskusiju grupu dalībnieki uzskata, ka MK noteikumi Nr.660 ir ārkārtīgi vispārīgi un atvērti DAS interpretācijai. Piemēram, viens no dalībniekiem min, ka MK noteikumu Nr.660 1. pielikumā “Darba vietas vai darba veida pārbaude un tajā esošo darba vides faktoru noteikšana un to novērtēšana” ievietotās tabulas atspoguļo riska faktoru identifikāciju nevis to novērtēšanu.

Savukārt MK noteikumos tiek norādīts, ka tabulu jāizmanto riska novērtēšanai. Līdz ar to, reālā novērtēšanas procedūra ir atvērta DAS interpretācijai.

“... šajos noteikumos ir tas punktiņš, ka darba devējs ir tiesīgs neizmanto šo tabulu, kuru ir ļoti grūti uztvert. Tāpēc katrs mēs esam izdomājuši pa savam, lai strādātu saprotamāk sev un citiem.” (KS) (KI)

“... tur jau ir atrunāts, ka var adaptēt un pielāgot savai vajadzībai.” (KI)

“Tur ir neprecīzi vārdi arī – “noteikt riska faktoros”, nevis “izvērtēt”.” (DAS)

"... tabulu, kas ir pie riska vērtējumiem, vajadzētu nosaukt precīzāk, jo, ..., tajā ir atspoguļota tikai faktoru identifikācija, nevis novērtēšana, bet tekstā, ... , ir, ka riska novērtēšanā var izmantot to tabulu." (DAS)

"Darba vides iekšējā uzraudzība jau ir plašu pasākumu kopums. Bet te akcents tiek vērsts uz riska novērtējumu kā tādu." (DAS), (KI)

MK noteikumi Nr.660 paredz iespēju novērtēt nevis katru darba vietu, bet darba veidu, tomēr DAS pauž viedokli, ka jāvērtē visas darba vietas.

"Tur ir vēl viens aspekts tajā riska novērtēšana – novērtēt visas darbavietas. ... šis arī ir diezgan smieklīgi. Pēc būtības tāds neizpildāms. ... par mehāniķiem vai šoferiem-ekspeditoriem. Ir jāiet kādu mehānismu salabot kādā mājā. Pēc idejas uz to darbavietu ir jāaiziet DAS. Pienāk zvans, tu aizej, pārbaudi, novērtē, sastādi, nolasi lekciju, iedod, viņš parakstās un aiziet. ... kamēr nekas nenotiek, viss ir OK, bet, tiklīdz notiek, tā tas ir..." (DAS)

Daļa diskusiju dalībnieku uzskatīja, ka MK noteikumos Nr.660 ir nepieciešami būtiski labojumi, un izmaiņu ieviešanas gadījumā normatīvā akta veidošanas procesā būtu jāpieaicina praktiķi. Savukārt daļa uzskata, ka nav nepieciešams veikt labojumus, jo pašlaik DAS var pielāgot izvērtējumu savām vajadzībām, un uzskata, ka izmaiņas tikai sarežģītu viņu darbu.

"... ja viņi pārstrādās MK noteikumus, tad mums būs vēl sarežģītāk. Labāk lai neķeras klāt! Viņi jau nepieaicina mūs tur, pārstrādājot. ... viņi arī neuzklausa mūsu viedokļus. Pārstrādā juristi un apdrošinātāji. ...mēs praktiķi netiekam tam klāt." (KI)

"... labāk lai neaiztiek. ... Bieži vien inspekcijai mēs norādām, ka mēs pēc 15. punkta vērtējam, kas atļauj mums neizmantot to tabulu." (KI)

2010.gada 10.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.749 "Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos"

Lielākā daļa diskusijas dalībnieku saskata MK noteikumos Nr.749 vairākus trūkumus. Pēc dalībnieku domām viens no būtiskajiem trūkumiem ir tas, ka MK noteikumos Nr.749 netiek noteikta nodarbinātā atbildība apmācību īstenošanas procesā. Lai gan darba devējs ir atbildīgs par darba aizsardzības prasību ievērošanu, lielākā daļa grupu diskusijas dalībnieku uzskata, ka nodarbināto attieksme ir būtisks kavēklis gan šo MK noteikumu ievērošanā, gan veikto apmācību reālajā ietekmē uz darba aizsardzības procesu darba vietā. Tāpat, nepieciešams vairāk ņemt vērā ārvalstu pieredzi, paredzot plašākas iespējas nodarbinātajiem apliecināt zināšanas darba aizsardzībā (piemēram, Somijā ir elektroniskās kartes – sava veida sertifikāti par izietu apmācību darba aizsardzībā konkrētā nozarē).

"Paraksts žurnālā neaplicina to, ka tas cilvēks ir apmācījies, sapratis, kas viņam ir stāstīts, un ka viņš apņemas to ievērot. Vajadzētu ... atbildību sadalīt ne tikai darba devējiem, bet arī pašam darbiniekam." (KI)

Kopumā diskusijas dalībnieku vidū valda uzskats, ka pašreizējā apmācību kārtība veicina situāciju, kurā nodarbinātais paraksta dokumentu par to, ka ir izgājis instruktāžu, reāli to neizejot vai vienkārši "atsēžot". Diskusiju dalībnieki iesaka izveidot digitālu instruktāžas platformu un datubāzi, kurā tiek uzskaitīts kas, kad un par ko ir saņēmis instruktāžu. Lai veicinātu nodarbināto līdzdalību, instruktāžas beigās būtu nepieciešams izveidot testu, no kā rezultātiem būtu atkarīgs vai nodarbinātais ir izgājis instruktāžu vai nē. Tomēr, kā norāda diskusijas dalībnieki, e-apmācības MK noteikumos Nr.749 nav paredzētas.

"... tur varbūt nav līdz galam atrunāta e-apmācība uzņēmumos." (DAS) *"Bet tas nav aizliegts."* (KI) *"Jā, bet parakstam ir jābūt tik un tā."* (DAS)

"... diemžēl likumdošana paredz tikai dokumentu, kurā parakstās." (KI)

"... būtu jābūt atrunai par kādu elektronisko sistēmu pielietošanu, jo paraksts [uz papīra] visu [apgrūtina]." (DAS)

"e-mācību platformas, kur katrs pierēģistrējas ar savu Login un pēc tam spēj pierādīt, ka tas ir bijis viņš, tad tas arī būtu, bet šobrīd tādas sistēmas nav." (DAS)

Kā vēl vienu trūkumu daļa diskusijas dalībnieku norāda MK noteikumos Nr.749 noteikto apmācību biežumu. Apgalvojot, ka tas ir apgrūtināošs, it īpaši, ja nodarbinātais veic ar instruktāžu saistītas darbības ikdienā.

Savukārt daļa grupu diskusiju dalībnieku uzskata, ka apmācību biežums ir adekvāts. Pie tam, atsaucoties uz nesenu pieņemto "Fizisko personu datu aizsardzības likumu", problemātiska ir kļuvusi arī nodarbināto personas kodu uzrādīšana instruktāžas dokumentos. Diskusiju dalībnieki rekomendē šo situāciju risināt izmantojot nodarbinātā identifikatoru (piemēram, tabeles numuru), kas tiek izveidots tam uzsākot darbu.

"[Jāmaina] žurnālus. ...Dokumentus normālākus." (DAS)

"... ļoti grūti īstenojama ir viena lieta, kas ... ir ierakstīta noteikumos, ka neplānoto instruktāžu veic tad, ja ir 40 darba nespējas dienas." (DAS)

".. lai ... tabeles numuru tālāk varētu izmantot savā iekšējā dokumentācijā legāli. Tas vienkārši būtu ideāli." (DAS)

"... arī par termiņiem – reizi pusgadā vai gadā ir jāpārskata. ... par biežu, ja viņš to dara diendienā." (DAS)

2005.gada 8.februārī pieņemtie MK noteikumi Nr.99 "Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju"

Būtiskākais diskusiju grupu dalībnieku komentārs saistībā ar MK noteikum

iem Nr.99 ir, ka pašlaik no DAS tiek sagaidītas vienlīdz augstas zināšanas visās iespējamās uzņēmumu darbības nozarēs. Pēc diskusijas dalībnieku domām, šāds pieņēmums ietekmē DAS darba kvalitāti, un DAS ir jābūt speciālistiem konkrētajā uzņēmuma darbības nozarē, lai uzlabotu darba aizsardzības kvalitāti.

"Vajadzētu katrā uzņēmumā būt savam DAS. No kompetentās institūcijas, jo galu galā viņi nes atbildību." (DAS)

"Ir ... bīstamās nozares. Tas speciālists var būt guru ..., bet viņš nevar būt speciālists vai eksperts absolūti par visu." (KI)

Diskusijas dalībnieki arī kritiski vērtē 1. pielikumā noteikto komercdarbības veidu sarakstu (MK noteikumi Nr.99).

"... saraksts jau milzīgs ir, kurā ir ieliktas iekšā bīstamās darbības." (KS) (KI)

"... saraksts tika sastādīts pēc tā, cik tie NG ir gadā." (KI) "Ja tā skatās tagad uz NG statistiku, tad ir ļoti daudz NG mazumtirdzniecībā, kurā ir vienkāršie NG, kas saistās ar pakrišanu vai paslīdēšanu. ... vai tas ir pamatoti?" (KS), (KI)

2009.gada 10.martā pieņemtie MK noteikumi Nr.219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude"

Grupu diskusiju dalībnieki identificē vairākus trūkumus MK noteikumos Nr.219:

- Kārtība kādā tiek noteiktas ārpuskārtas OVP – MK noteikumos Nr.219 ir nepieciešams detalizētāk atrunāt ārpuskārtas OVP, jo pašlaik nodarbinātais var patvaļīgi izmantot savas tiesības uz tām. Darba devējam ir jābūt tiesībām vērtēt šādu OVP nepieciešamību pēc nodarbinātā sūdzību veida;

"... teorētiski cilvēks var 10 reizes gadā pateikt, ka viņa uzticības persona saka, ka viņu vajag sūtīt uz ārpuskārtas [veselības pārbaudi]. Un sanāk, ka 10 reizes darba devējam ir jāmaksā. Tas nav atrunāts tik skaidri, kā par tām divām citām [pirmreizējo un periodisko veselības pārbaudi]." (DAS)

"[Problemātisks MK noteikumu] praktiskais pielietojums. Vielu grupu uzskaitījums pirmajā un otrajā pielikumā varētu būt, bet praktiskais pielietojums, lai noteiktu, vai vajag vai nevajag veikt veselības pārbaudi – tas ir ļoti sarežģīti DAS." (KS), (KI)

- OVP regularitātē – dažādiem darba vides riska faktoriem atbilst dažāda OVP regularitāte un, tām summējoties, nodarbinātais vienu gadu tiek nosūtīts uz viena veida pārbaudēm, bet nākamajā gadā uz citām. Tās ir lielas finansiālas izmaksas uzņēmumiem un būtu nepieciešams pārskatīt;

"... nepatīk tie termiņi. Tie riska faktori ir dažādi cilvēkiem, bet tie termiņi ir vienreiz 2 gadus un vienreiz 3 gadus. Tad, kad [termiņi] sāk iet kopā, tad sanāk, ka es pēc 2 gadiem sūtīšu pēc šiem punktiem un nākamajā gadā es

sūtu pēc tiem punktiem.” (DAS) “[Vajadzētu būt, ka] tā ir darba devēja izvēle.” (DAS) “... beigās sanāk, ka cilvēks katru gadu iet un izmeklējas.” (DAS)

“vispār par kārtību, kādā OVP ir veicama, manuprāt, globālā līmenī to vajadzētu sasaistīt ar autovadītāju komisiju.” (DAS)

- Laboratoriskie mērījumi saistībā ar ķīmiskām vielām – pašlaik mērījumi ir noteikti dalījumā pa vielām, kaut gan metode ir vienāda. Šī pieeja sarežģī DAS darbu un apgrūtina izvērtēšanas procesu;

“... bet ķīmiskie augu aizsardzības līdzekļi - ... laboratorija nevienu neko nevar izmērīt! Ko viņi var izmērīt? Pilnīgi neko!” (KI)

“[Pa] vielu grupām varētu tur dalīt un strukturēt. ... ir uzņēmums, kur kopā ir 50 ķīmiskās vielas, un es esmu sekmīgi atradusi iespēju tās grupēt pa vielu grupām ar darbīgo vielu, piem., spirti, skābes utt.” (DAS)

“... pielikumā, kur ir visas apskates nepieciešamās, tur ir jāveic kāda revīzija vai dažādu ķīmisko vielu apvienošana kaut kādās grupās, un tad ir analīzes kaut kādai grupai, tāpēc ka cilvēki strādā ar jebkādam vielām. Ja katrai tur uzskaita robežvērtības, un tās nepieciešamās analīzes ir vienādas, tas apgrūtina gan speciālista darbu, gan izvērtēšanu. Viņš zina, ka ir gaistošās organiskās vielas un aiziet! Ja vajag konkretizēt, tad pieraksta.” (DAS)

- Arodslimību ārstu slēdzienu saņemšanas termiņi – tie netiek regulēti, līdz ar to arodslimības ārstu slēdziens dažos gadījumos ir jāgaida vairākus mēnešus. Tāpat nodarbinātais turpina strādāt, par spīti veselības stāvokļa sarežģījumiem;

“Vai ir iespējams noteikt termiņu, kādā arodārstam ir jānodod slēdziens? Piem., mēs speciāli aizsūtījām vienu cilvēku dēļ bažām, ka viņš var radīt kaitējumu sev un apkārtējiem, uz veselības pārbaudi. Tas bija 29. novembris. Rezultāta [24.01.2018.] man vēl joprojām nav. (DAS) “Pēc būtības, ja arodārstam nav sniedzis [slēdzienu], tad cilvēku nevar pīlēt pie darba.” (DAS)

- Nav konkrēta formulējuma īpašajiem riskiem, veselībai kaitīgajiem faktoriem, darbam īpašos apstākļos – normatīvajā regulējumā tie tiek nošķirti, bet netiek adekvāti skaidroti;

“... arī otrais pielikums, kur ir darbs īpašos apstākļos. Tur tas definējums ir ļoti tāds... [Vajadzētu] mainīt.” (DAS)

“Ar šo visu ļoti uzmanīgam ir jābūt, jo tur tālāk ir piemaksas un papildus atvaļinājumi... un īsāka darbadiena utt.” (DAS)

“Tas ir ar Darba likumu ļoti sasaistīts. Īstenībā par īpašo risku mums arī bija ļoti sadarbība pagājušogad ar VDI, jo bija sūdzība no darbinieka puses par šo īpašo risku. Tur ir ļoti grūti vispār pierādīt, ka tas ir, vai ka tas nav. ... ideja ir tāda, ka ir viena rindkopa Darba aizsardzības likumā. Viss! Nu tad paplašinām, ja mums to vajag.” (DAS)

2009.gada 25.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.950 “Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība”

Kā būtiskāko trūkumu MK noteikumu Nr.950 īstenošanā, diskusiju grupu dalībnieki norāda sadarbības un pēctecības trūkumu starp iesaistīto medicīnas personālu. Piemēram, arodslimību ārsts konstatē, ka nodarbinātā trauma ir saistīta ar darba vides riskiem, bet ģimenes ārsts par to nav lietas kursā un dokumentācijā reģistrē to kā ar darba vides risku nesaistītu traumu.

“...NG rezultātā ielika [cilvēka ķermenī] tās dzelzs plāksnes. ... tas ir saistīts ar NG, kuru it kā valstij vajadzētu apmaksāt... Šo te vajadzētu kaut kā iestrādāt [normatīvajos aktos], jo ir jau ļoti dažādas tās traumas. ... Ja tur ir ierakstīts, ka viņš [cilvēks] ir saskrūvēts ar plāksnēm, sastiprināts un vēl sazin kas, tad ir skaidrs, ka pēc gada vai diviem tas ir jāņem ārā, un tas ir valstij jāapmaksā.” (KI)

“...to ar Darba inspekciju runājām, ka tu nevari fiksēt, ka tas ir NG, jo tad ir aktam jābūt. Tas ir pavisam cits gads un datums. Vienkārši tas ir jāsaista ar iepriekšējo.” (KI)

“... tas saistās ar VSAA. Būtu savstarpēji jāsaliek kopā.” (KS), (KI)

Kā potenciālu risinājumu diskusiju dalībnieki min E-veselības sistēmas attīstību. Pie tam, dalībnieki min gadījumus, kuros mediķi ir mudinājuši nodarbinātos neregistrēt savu veselības stāvokli kā saistītu ar darba vides riskiem, apgalvojot, ka darba devējam būs problēmas.

"... divos neatkarīgos NG, kad cilvēki prasa, ko viņiem teikt (jo pirmoreiz tas ir noticis), vai tas ir NG darbā vai citur, tad mediķi saka: "Nu sakiet labāk, ka citur". ... jūsu darbavietai būs nepatīkšanas" (KI)

Diskusijas dalībnieki ierosina pārvērtēt, kas ir smags NG, jo MK noteikumos noteiktais nereti neatbilst praktiskai dzīves situācijai.

"... lauzts atslēgas kauls skaitās smags NG darbā. Tātad izmeklē inspekcija, bet realitātē cilvēks pats ir skrējis pa ārstiem. ... ka smags ir tad, ja tu guli un nevari pakustēties." (KS)

Daļa diskusijas grupu dalībnieku norāda arī uz trūkumiem saistībā ar situāciju - shēmu veidošana pēc NG, kuru veidošana bieži vien ir bezjēdzīga, un diskusiju dalībnieki tām neredz īpašu nozīmi.

"... pie fiziskām pārslodzēm ir jābūt notikumu shēmai vai fotogrāfijai. Tas ir bezjēdzīgi dažos gadījumos, Varbūt tur var būt kādi izņēmuma gadījumi." (DAS)

2009.gada 28.aprīlī pieņemtie MK noteikumi Nr.359 "Darba aizsardzības prasības darba vietās"

Lielākā daļa diskusiju grupu dalībnieku uzskata, ka MK noteikumi Nr.359 ir pārāk vispārināti un novecojuši, kā arī darba vidē pašlaik ir daudz situācijas, kas nav pielāgojamas šo MK noteikumu izpratnē, tomēr šādas situācijas grupas diskusijas laikā netiek precizētas sīkāk.

"Par visu un par neko. ... ļoti vispārināti. ...ir novecojuši" (DAS)

Daļa dalībnieku to saista ar ES direktīvu pārtulkošanu un iekļaušanu MK noteikumos, nepielāgojot tos Latvijas situācijai.

"Ir Eiropas standarts par apgaismojumu iekštelpās. ... vajadzētu pielīdzināt Latvijas apstākļiem, un arī uzskaitīt visas darbavietas." (DAS)

Kā vienu no problemātiskajām jomām MK noteikumos Nr.359 diskusiju dalībnieki min prasības saistībā ar mikroklimatu. Tāpat dalībnieki norāda, ka prasības būtiski atšķiras iekštelpām un ārtelpām. Svarīgi risināt problēmu nevis piedāvāt vispārinātus risinājumus. Piemēram, ja darba vidē ir augsta temperatūra, nevajadzētu domāt tikai par ūdens un atpūtas paužu nodrošināšanu, bet par to kā nodrošināt vēsumu.

"... mikroklimats. ... pārdevējiem lielveikalos. Ventilācijas tīrīšana praktiski nenotiek. Es domāju - ārprāts, kur mēs vispār staigājam! Ne filtri [tiek mainīti]... Tur vispār viss ir atstāts. ...arī gaiss, kāds viņiem ir, ja tā paņem. ...šie noteikumi ir jāpārstrādā." (DAS)

Fokusa grupu diskusiju laikā konkrēti priekšlikumi MK noteikumu Nr.359 izmaiņām tomēr netiek piedāvāti.

2002.gada 3.septembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.400 "Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā"

Kā vienīgo problēmu diskusiju grupu dalībnieki min šo noteikumu pielāgošanu situācijās, kad ir jānodrošina vide atbilstoši sanitārajām prasībām. Tad bieži vien aizsardzības zīmes nav iespējams novietot pie iekārtām, bet tās ir jānovieto pie ieejas durvīm telpā, kurā atrodas šīs iekārtas.

"... vairāk problēmas rodas tur, kur ir sanitārās prasības. Tur nevar izvietot konkrēti pie iekārtas vai vietām, jo no sanitārā viedokļa tad tur ir jāliek ārpusē pie durvīm." (KI)

2003.gada 25.februārī pieņemtie MK noteikumi Nr.92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus"

Lielākā daļa diskusiju grupu dalībnieku norāda, ka šos noteikumus nav iespējams īstenot. Praksē nav iespējams izpildīt darba aizsardzības prasības būvniecības nozarē, un, lai gan šie noteikumi ir sagatavoti konkrētai jomai, tie būvniecības jomu neaptver. Piemēram, diskusijā norāda uz to, ka MK noteikumu Nr.92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus" otrajā nodaļā ir atrunāts, ka projekta izstrādes un izpildes posmā ir nepieciešama

darba aizsardzības koordinatora dalība. Realitātē tā nekad nenotiek, jo projekti tiek sagatavoti projektēšanas uzņēmumos, kur šāds personāls nav pieejams.

"... tādi, kur ir savākts no visiem citiem noteikumiem kaut kādi fragmenti. ... noteikumi, kas ir uztaisīti vienai nozarei, bet viņi neaptver šo te jomu." (DAS)

"... problēmas cēlonis ir projekta koordinatora projektēšanas posmā neesamība. Faktiski nekad viņa nav, jo tiem projektēšanas kantoriem tādu cilvēku, kādas tur ir prasības – ar augstāko izglītību, pluss vēl arhitekta izglītību utt., nav." (DAS)

Pie tam, grupas dalībnieki norāda, ka darba izpildes laikā, ja tas vienlaicīgi notiek vairākos objektos, nevajadzētu būt prasībai obligāti piesaistīt uzņēmumā algoto DAS, jo viens DAS nespēj kvalitatīvi veikt savus darba pamatpienākumus un tajā pašā laikā uzraudzīt darba procesu vairākos objektos. Konkrētu ieteikumu uzlabojumiem diskusijas dalībniekiem nav, bet tiek rekomendēts veikt tālāku izpēti šajā jomā.

"Nevar būt speciālists uzņēmumā, piem., ja viņam ir vēl kaut kas, un vēl būt 20 objektos! ... Speciālists vienkārši nes atbildību, ko viņš reāli nevar izpildīt." (DAS)

"... mazliet vairāk jāpielāgo direktīvas prasībām, jo direktīvā viss ir forši. Pareizi jāiztulko." (DAS)

2002.gada 6.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.343 "Darba aizsardzības prasības, strādājot ar displeju"

Kopumā diskusiju grupu dalībnieki norāda, ka MK noteikumi Nr.343 ir novecojuši un neatbilst tehnoloģiju attīstībai.

"... nevajadzētu nosaukumu mainīt? Vienmēr rodas problēmas ar to, kas tad ir displejs. Displejs datoru darbstacijās, nevis displejs parastais. Kāpēc nevar runāt par darbu ar datoru birojā?" (KS), (KI)

"... noteikumi ir veci, un direktīva ir veca." (DAS)

"... vai vispār tādus [noteikumus] vajag? ... vajag kaut kur ierakstīt - sekot līdz tehnoloģiju [attīstībai] ..." (DAS)

"... ir problēma, piem., ar iekārtām, kurām parādās aizvien vairāk dažādi displeji, bet, ņemot vērā šo te normu [par datora displeju], to īsti nevar piemērot." (DAS)

Viens no trūkumiem, uz ko norāda daļa diskusijas dalībnieku, ir saistīts ar briļļu kompensēšanu nodarbinātajiem. Noteikumi ir universāli un iekļauj arī tos nodarbinātos, kuru redzes traucējumi nav saistīti ar konkrētas darba vides riskiem (piemēram, redzes traucējumi kopš bērnības). Briļļu kompensācija ir tikai šajā nozarē – darbam ar datora displeju, kaut gan tādās nozarēs, kur darbs ir saistīts ar augstumu vai auto vadīšanu šī kompensācija nav paredzēta.

"... pēc būtības, ja mēs skatāmies, tad redzi pārbauda darbam augstumā, autovadītājam, bet kompensēt nevar pēc noteikumiem." (DAS)

"Sanāk tā, ka ... pārbaudām mēs redzi visādos citādos riskos arī, bet kompensācija ir paredzēta tikai tiem, kas pie datora strādā." (DAS)

Daļa diskusiju dalībnieku min arī to, ka MK noteikumos Nr.343 nav noteikts tas, ka darba devējam būtu jānodrošina specializēti datorpeles paliktņi, lai nodarbinātie izvairītos no locītavu pārslodzes.

"... pie vadības ... stāstu, ka jums cilvēki 8 stundas sēž pie datora, ka vajag peles paliktņu, lai tā roka viņiem būtu atbalstīta. – "Parādi man, kur noteikumos ir ierakstīts?" Nav noteikumos ierakstīts! Bet tas tiešām ir vajadzīgs!" (KS)

Tāpat diskusijas dalībnieki min, ka nav specifiski norādīts kāds apgaismojums ir jānodrošina nodarbinātajiem, līdz ar to darba devēji var nodrošināt dekoratīvu nevis funkcionālu apgaismojumu (darba vietā nepieciešamais apgaismojuma līmenis gan ir norādīts citā normatīvajā aktā (2009.gada 28.aprīlī pieņemtie MK noteikumi Nr.359 "Darba aizsardzības prasības darba vietās").

"Par lokālo apgaismojumu arī nav." (KI) "Ka ir ... jāizmanto ... tiešām birojam paredzētu galda lampu!" (KS)

Daļa grupu dalībnieku norāda arī uz to, ka šie noteikumi neattiecas uz transporta līdzekļiem, kuros ir displejs, un tā izmantošana ir būtiska darba sastāvdaļa.

"[Tagad] displeji jau arī ir visos ... modernajos kombainos, traktoros, automašīnās. ... Traktorā stāv liels displejs, kur atnāk 10 komponentes, kas ir jāsajauc barības maisītājā. ... atsūta, kurā kūtī un cik govīs ar to ir jāizbaro. Tur viss atnāk uz datora [traktora kabīnē]!" (KI)

2002.gada 6.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.344 "Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagumus"

Lielākā daļa diskusiju dalībnieku uzskata, ka MK noteikumi Nr.344 ir novecojuši, vispārināti apspriesta problēma un netiek izmantoti. Dalībnieki arī norāda, ka tos vajadzētu iekļaut citos MK noteikumos nevis piemērot kā atsevišķus MK noteikumus.

"Visīsākie noteikumi un visvairāk darba." (KS), (KI)

[MK noteikumi Nr.344] ir ... ietverami un kaut kur iepludināmi citos. Nezinu, kaut vai 660..[MK noteikumus]." (DAS)

"Būtu ieteicams [konkretizēt] vismaz kaut kādas [normas]. ...ir jau vadlīnijas, kurās ir .. ieteicamās [normas]. ... noteikumi parāda pamatprincipus." (KS), (KI)

"[Noteikumi] netiek izmantoti." (DAS)

2007.gada 15.maijā pieņemtie MK noteikumi Nr.325 "Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās"

Kopumā diskusiju grupu dalībnieki uzskata, ka MK noteikumos Nr.325 nav ietverta jaunākā aktuālā informācija, un tie ir novecojuši. Līdz ar to, tie ir tikai lieks, birokrātisks slogs.

"... tur ir ... nodarbināto saraksts, kuri saskaras ar ķīmiskajām vielām. ... Nelieto joms, lieks birokrātisks slogs.... [Jo] riska novērtējumā tas ir minēts, OVP tas ir minēts katram cilvēkam personīgi." (DAS)

Diskusiju dalībnieki norāda, ka vēl joprojām tiek ievestas un darbā izmantotas neregistrētas ķīmiskās vielas. Daļa dalībnieku to saista ar nelegālu darbību. Savukārt citi to saista ar to, ka normatīvais regulējums netiek atjaunināts, un to vajadzētu deleģēt kādai institūcijai, kas uzturētu ķīmisko vielu datu bāzi. Ņemot vērā šo situāciju, DAS savā darbā paļaujas uz ražotāju sniegto informāciju par robežvērtībām, bet, kā norāda daļa diskusiju dalībnieku, drošības datu lapas ķīmisko vielu specifikācijai netiek kvalitatīvi aizpildītas. Līdz ar to paaugstinās darba vides riski.

"... [drošības] datu lapas jau bieži vien ir, bet mīnuss ir, ka nav pareizi pēc pēdējās direktīvas, kur ir jābūt konkrēti iekšā, kādiem jābūt aizsardzības līdzekļiem, pareizā secība un struktūra. Otra lieta, ka [drošības datu lapas] nav latviešu valodā. ... ļoti daudz kas neatbilst pēc ... jaunās direktīvas." (KI)

Pie tam, daļa diskusiju grupu dalībnieku norāda uz to, ka MK noteikumos Nr.325 nav noteiktas arodekspozīciju robežvērtības un mērījumi, ko būtu svarīgi noteikt, arī ķīmisko vielu iztvaikošanas procesiem.

"Ķīmisko vielu arodekspozīcijas robežvērtības nav noteiktas, mērījumi utt.... Jāpapildina ar tām ķīmiskajām vielām un ķīmikālijām, kas ienāk. ... varbūt to var vienkārši elektroniski izdarīt." (DAS)

Savukārt iztvaikošanas robežvērtību noteikšana ir būtiska izglītības iestādēm (skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm), kur nereti pirms jaunā mācību gada sākuma tiek nokrāsotas grīdas un nākamajā dienā uzsāktas mācības.

"Ja tiek veikts remonts telpā, tad šie gaistošie ūdeņraži un ... atšķaidītāju tvaiki iztvaiko. Kur vispār to ņem vērā, ka tie iztvaiko arī pēc remonta veikšanas un kāda ir šī koncentrācija? ... 7 dienas nevar vispār iet iekšā!" (KI)

"... nav noteiktas iekštelpu mikroklimata prasības, tai skaitā putekļu sastāvs." (DAS)

"... nekur nav teikts, kāds ir ... bērniem/skolēniem [ķīmisko vielu] ekspozīcijas līmenis. Ja pieaugušajiem vēl kaut kas ir, tad bērniem nav vispār nekā!" (KS)

“Šī ... prasība varētu tikt ieviesta uz tādām publiskām ēkām – skolas, bērnudārzi, slimnīcas... tas varētu būt citur papildināms, citos noteikumos.” (KI), (KS)

2008.gada 29.septembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.803 “Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās”

Līdzīgi kā ar MK noteikumiem Nr.325 “Par darba aizsardzības prasībām saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās” daļa diskusiju grupu dalībnieki uzskata, ka šie MK noteikumi ir jāapvieno ar MK noteikumiem Nr.325, tādējādi nodrošinot, ka visu vielu uzskaitījums ir pilnīgs.

“[MK noteikumos Nr.325 un Nr.803] ...varētu apvienot. ... apvienot vienā [normatīvajā aktā].” (DAS)

2003.gada 4.februārī pieņemtie MK noteikumi Nr.66 “Darba aizsardzības prasības, nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņu radīto risku”

Visi grupu diskusiju dalībnieki uzskata, ka neskatoties uz to, ka MK noteikumi Nr.66 ir salīdzinoši veci, tajos aprakstītā darba vides trokšņu radīto risku iedarbība nav mainījies.

“Veci, seni. ... Tur jau nekas nemainās.” (DAS), (KI)

Turpmāk, diskutējot par MK noteikumiem Nr.284 (skatīt zemāk), dalībnieki norādīja, ka MK noteikumos noteiktā vibrācijas vai trokšņa mērīšana un veicamo laboratorisko mērījumu biežums bieži vien ir bezjēdzīgs, jo ne to vibrāciju intensitāte, ne trokšņa skaļums nemainās. Līdz ar to vienīgais veids kā izvairīties no kaitīgas ietekmes ir individuālo aizsarglīdzekļu izmantošana. Regulāri mērot instrumentu vibrācijas vai troksni darba vidē nav iespējams mainīt to iedarbību. Šādi mērījumi būtu jāveic gadījumos, kad ir iespējams uzlabot darba apstākļus, piemēram, uzlikt sienu vai izolēt.

“... neskatoties uz to, kas ir, kas nav – vienkārši ir jāmēra. ... Vienkārši jāmēra ar noteiktu periodiskumu. Kāda jēga mērīt? [Piemēram] darbs ar atskaldāmo āmuru. ... Mēs nevaram viņu ar kolektīviem aizsardzības līdzekļiem minimizēt. Tur ir bijis viņam 100 decibeli un būs! ... cilvēkam ir jālieto aizsargaustiņas, un blakusesošajiem arī ir jālieto, Kāda [jēga] mērīt?” (DAS)

“Mērījumam ir jābūt tur, kur mēs varam pilnveidot kaut ko, samazināt, uzlikt sienu, noizolēt ... ” (DAS)

2004.gada 13.aprīlī pieņemtie MK noteikumi Nr.284 “Darba aizsardzības prasības, nodarbināto aizsardzībai pret vibrācijas radīto risku darba vidē”

Līdzīgu viedokli, kā par MK noteikumiem Nr.66, lielākā daļa diskusiju grupu dalībnieku izsaka arī par MK noteikumiem Nr.284.

Daļa diskusijas dalībnieku norāda, ka MK noteikumos Nr.284 identificētie riski nav pamatoti ar mērījumu robežvērtībām.

“Tur tie cipari ir, bet diemžēl mērījumi nav. Bieži vien tiek konstatēts, ka tāds risks ir, bet viņš nav pamatots ar mērījumiem, jo, lai tiešām pamatotu, ka tāds risks ir, ir vajadzīgi šie mērījumi.” (KS)

2002.gada 20.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.372 “Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”

Lielākā daļā diskusiju grupu dalībnieku nesaskata būtiskas problēmas ar MK noteikumiem Nr.372. Bet viens no dalībniekiem norāda, ka ir vērojamas nepilnības atsaucēs uz individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanas standartiem. Respektīvi noteikumos nav ievietotas atsauces uz individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanas standartiem visos gadījumos.

“... atsaucēm uz standartiem ir kaut kāda nepilnība. ... ir jābūt piemērojamo standartu sarakstam, jābūt atsaucei ... noteikumos...” (DAS)

Viens no grupas dalībniekiem norāda arī uz to, ka nav skaidrs vai noteikumiem pievienoto pielikumu ievērošana ir obligāta.

"... noteikumos ir 1. un 3. pielikums, kurā ir uzskaitīti aizsardzības līdzekļi, ... darba veidi, kurus veicot ir jālieto aizsardzības līdzekļi. Darba inspekcija šos sarakstus piemēro kā obligātus – ja tu veic darbu, tad ... obligāti jālieto aizsardzības līdzeklis, bet, lasot pašus noteikumus, tas tā īpaši nepaužas. ... nesaredzu nepieciešamību šos divus pielikumus piemērot." (KS), (KI)

2002.gada 9.decembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.526 "Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu"

Lielākā daļa diskusiju grupu dalībnieku uzskata, ka MK noteikumos Nr.526 ir nepieciešami atvieglojumi. Daļa diskusiju dalībnieku uzskata, ka pašlaik šie noteikumi ir pārāk sīkumaini. Piemēram, DAS ir jāveic regulāras darba aprīkojuma pārbaudes, lai gan darba instrukcijas un tehniskie noteikumi nodarbinātajiem nosaka regulāras vizuālās pārbaudes pirms instrumentu lietošanas, un tajos ir detalizēti aprakstīta instrumentu apkope. Pēc diskusiju dalībnieku domām, lielāka uzmanība būtu jāpievērš nopietnu iekārtu apsekošanai.

"Nevajag dokumentālos pierādījumus katram štruntam." (DAS)

"... [DAS] vizuālās pārbaudes ir jāveic ik pa brīdim visiem elektroinstrumentiem, un ir jāsaraksta ..., ka vizuāli ir jāpārbaudīti. [MK noteikumus] ir jāatvieglo ... [nodarbinātā] darba instrukcijās ir rakstīts, ka, katru darba dienu sākot, ir jāpārbauda, vai darbarīks ir kārtībā." (DAS)

2004.gada 12.oktobrī pieņemtie MK noteikumi Nr.852 "Darba aizsardzības prasības, darbā ar azbestu"

Kopumā daļa diskusiju grupu dalībnieki norāda, ka MK noteikumi Nr.852 netiek praktiski pielietoti, jo īstenošana ir sarežģīta un dārga.

"... ļoti vispārīgi. ... Sarežģīti, lai vispār uzsāktu darbus." (DAS)

"... tas maksā ļoti dārgi! ... Nevienā vietā, kur ... veicam azbesta demontāžu, to neveic atbilstoši tam, kā dara ES valstīs." (DAS)

Šo noteikumu ietvarā ir jāveic laboratoriskie mērījumi, lai noteiktu cik liels % ir azbesta, kā arī jānosūta nodarbinātais uz OVP pirms un pēc darba ar azbestu. Tas savukārt ir saistīts ar lielām izmaksām, un ir būtisks šķērslis šo noteikumu ievērošanā.

"Iekšelpās ... mērījumi ir vajadzīgi. ... Bet ne jau ārā..." (DAS)

Pie tam, daļa diskusiju dalībnieku norāda, ka MK noteikumos Nr.852 nav atrunātas prasības darbam ar azbestu iekšelpās un ārtelpās. Kas ir būtiski, jo pieļaujamajām azbesta robežvērtībām būtu jābūt stingrāk regulētām iekšelpās nekā ārtelpās.

"... viena lieta ir darbs ar azbestu, kur reāli tas viss izdalās, un otra ir, kad vienkārši viens šīfera jumts ir jānorauj. Prasības ir vienādas. Tur ir, sākot ar laboratoriskiem mērījumiem, kur gabaliņš no šīfera ir jānolauž un jāuztaisa mērījums, cik viņam ir azbests iekšā. ... ir ... problēma, ka nav atdalītas prasības iekšelpās un ārā." (DAS)

Daļa diskusiju dalībnieku uzskata, ka šie MK noteikumi balstās uz ES direktīvām, kas nav piemērotas Latvijas situācijai.

"... Eiropas direktīva. ... ir atrauta no vietējās situācijas. ... Mazam šķūnītim ir jānojauc jumts, kas kā 100 m² jauna jumta vērtībā iznāk." (KS), (KI), (DAS)

Savukārt viens no dalībniekiem uzskata, ka šos noteikumus vajadzētu integrēt MK noteikumos Nr.803 "Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās".

"Šis ir integrējams iekš kancerogēnajiem [MK noteikumi Nr.803]. Papildina ķīmiskās un kancerogēnās vielas un ieliek arī azbestu - visu vienā." (DAS)

2002.gada 17.septembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.427 "Uzticības personas ievēlēšanas un darbības kārtība"

Kopumā diskusiju grupu dalībnieki uzskata, ka MK noteikumu Nr.427 idejiski ir labi, bet praktiski netiek īstenoti.

"[Noteikumiem] ir jābūt, jo faktiski tā ir darbinieku iespēja piedalīties darbavietas sakārtošanā, jo uzticības personu nevar atlaist darba devējs." (KS), (KI)

Diskusija liecināja par to, ka visiem dalībniekiem nebija skaidrs, kādi ir uzticības personas darba pienākumi un loma. Diskusiju dalībnieki norāda, ka MK noteikumu Nr.427 ievērošana ir būtiski atkarīga no nodarbināto iniciatīvas, ko būtu arī nepieciešams paredzēt pašos MK noteikumos.

"... nevajag uzticības personu formāli tikai. ... vajag, lai viņa strādātu." (DAS)

"... [nodarbinātie] ievēl paši, bet uz laiku. ...jāpārvēl ik pa laikam. Un tad vēl inspektori prasa: Kur jums ir pierādījums tam, ka viņi "paši sevi nav ievēlējuši?" Absurda situācija! Man kā darba devējam ir jāpierāda, ka [nodarbinātie] neviens negrib sevi ievēlēt!" (DAS)

2008.gada 8.septembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.723 "Noteikumi par prasībām kompetentām institūcijām un kompetentiem speciālistiem darba aizsardzības jautājumos un kompetences novērtēšanas kārtību"

Saistībā ar MK noteikumiem Nr.723 diskusiju grupu dalībnieki nav vienprātis. Daļa dalībnieku norāda, ka šādu kompetento institūciju ir par daudz un to skaitu vajadzētu mazināt, iespējams, veidojot vienu institūciju, lai, piemēram, izvairītos no interešu konflikta sadarbībā ar uzņēmumiem. Savukārt daļa uzsver nepieciešamību kompetento institūciju darbību specializēt. Dalībnieki arī uzsver DAS resertifikācijas problēmas – šajā jomā ir augstas prasības, tomēr kompetentās institūcijas bieži pārstāv "speciālisti", kuri ieguvuši vien pamatlīmeņa zināšanas. Tāpat esot sarežģīti nodrošināt zināšanu apguvi par darba aizsardzības jautājumiem ne mazāk kā 80 stundu apmērā pēdējo piecu gadu laikā.

"... kompetentās institūcijas mūsu mazajā Latvijā ir par daudz." (KI)

/Vai šeit būtu jānosaka specializācija? (moderatora jautājums)/ "Jā. Nevar būt kompetentā institūcija, kur viens loceklis ir speciālists un kas tur vēl. Turklāt, vai ir kāds, kurš reāli pārbauda, ko šīs kompetentās institūcijas tiešām dara? Inspekcija pievērš uzmanību 10-15 kompetentajām institūcijām, kuras strādā jau ilgi, bet tās 30, kas ir radušās pēdējo 2 gadu laikā, es nezinu, vai kāds vispār viņas [pārbauda]." (DAS)

"Viena no kvalitatīva pakalpojuma sniegšanas iespējām būtu dalīšanās pieredzē un specializēšanās nozarēs. Kompetenta institūcija, kura ir kompetenta lauksaimniecības/būvniecības uzņēmumu pakalpojumu sniegšanā. Nevis viena institūcija ņem visas nozares, bet dalām tās nozares, kuras mēs ar katru nākamo pakalpojumu pētām dziļāk, ejam un vācam pieredzi" (KS), (KI)

"...to parasti pasaka kompetentās institūcijas vadītājs savam speciālistam, kā viņam skatīties - man viņš ir "čomaks" [draugs, labs paziņa, savējais], viņš mums ir labs klients, un mums vajag tā un šitā." (DAS)

"... piekristu [sertifikācijas nepieciešamībai], ja es 10 gadus nebūtu strādājusi, un tad varbūt man vajadzētu akreditāciju iziet, vai es vispār kaut ko saprotu tajā jomā, bet cilvēki reāli, kas strādā diendienā [ir spiesti iziet sertifikāciju]!" (KI)

"... 80 stundas. ... gan varētu pārskatīt. ...Tās obligātās stundas, kas ir jāiziet, varētu atstāt. ... praktizējošam nevajag nekādas stundas." (KI), (KS), (DAS)

"... būtu bijis labi, ja būtu viena kopīga institūcija, kur tie darba devēji, kuri grib darba aizsardzības pakalpojumus, vēršas." (DAS)

"... viens no tādiem ļoti sasāpējušiem jautājumiem, ..., ir darba aizsardzības vecāko speciālistu resertifikācija. ...man ir augstākā izglītība kā lauksaimniecības agronoms, man ir darba aizsardzībā maģistrs, un man, vērtējot riskus, ir jābūt sertificētai un kompetentai, savukārt tie, kas ir kādreiz izgājuši šos te 160 stundu kursus, strādā citās kompetentās institūcijās, vērtē riskus Viņi nedrīkst, bet to dara ... kompetentās institūcijās." (KI)

2014.gada 18.martā pieņemtie MK noteikumi Nr.143 "Darba aizsardzības prasības, strādājot augstumā"

Daļa diskusiju grupu dalībnieku uzskata, ka MK noteikumi Nr.143 pēc būtības ir līdzīgi MK noteikumiem Nr.92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus". Tie neaptver visu saistībā ar darbu augstumā un ir ārkārtīgi vispārīgi. Diskusijas dalībnieki norāda, ka, ja par darbu augstumā tiek veidoti MK noteikumi, tad visus

regulējošos noteikumus tajos būtu jāapvieno. Vai arī jāprecizē, ka šie MK noteikumi attiecas tikai uz darbu virs 5 metriem.

"Viss kārtībā." (KS), (KI)

"Te ir daļa no darba aizsardzības prasībām, veicot būvdarbus. ... Sanāk tā, ka par vienu jomu ir trīs [MK] noteikumi." (DAS)

"...šajos noteikumos vairāk vajadzētu uz tiem augstākajiem – virs 5 [metriem], un tad tas pārējais, kas paliek noteikumos [citos MK noteikumos], ir līdz – tie ir ikdienas darbiem. Šeit konkrēti būtu tiem, kas ir augstāki." (DAS)

2003.gada 10.jūnijā pieņemtie MK noteikumi Nr.300 "Darba aizsardzības prasības, darbā sprādzienbīstamā vidē"

Diskusiju grupu dalībnieki uzskata, ka MK noteikumi Nr.300 ir sarežģīti un pārklājas ar Ugunsdrošības noteikumiem (MK 19.04.2016. noteikumiem Nr.238 "Ugunsdrošības noteikumi").

"Sarežģīti un arī ar konkrētību ir mazlietiņ tā..." (DAS)

"Ugunsdrošības noteikumos jau arī par sprādzienbīstamību runā. Ja tā ir ugunsdrošība, tad ugunsdrošība. ... tas dublējas starp šīm nozarēm. Tas ir prioritārs ugunsdrošībai. To darba aizsardzībā ir kaut kur jāpiemin, piem., par aprīkojumu." (DAS)

"... Pēc būtības visiem tiem vērtējumiem būtu jābūt līdz brīdim, kamēr ir kaut kādas izmaiņas, jo pretējā gadījumā tas ir pārāk liels slogs." (DAS)

2015.gada 13. oktobrī pieņemtie MK noteikumi Nr.584 "Darba aizsardzības prasības, nodarbināto aizsardzībai pret elektromagnētiskā lauka radīto risku darba vidē"

Daļa diskusiju dalībnieku uzskata, ka MK noteikumi Nr.584 ir ļoti specifiski, un tie, uz kuriem tie attiecas, to arī ievēro. Savukārt daļa dalībnieku norāda, ka tajos nav izstrādāta metodika pēc kuras veikt attiecīgos laboratoriskos mērījumus. Līdz ar to veiktie mērījumi ir apstrīdami, un tos praktiski nevar izmantot.

"[MK noteikumus Nr.584] vispār vajadzētu likvidēt. ... Tur ir noteiktas normas un cipari, bet nav metodikas." (KS), (KI)

"[MK noteikumus] praktiski izmantot nevar." (KS)

"Specifiski noteikumi." (DAS)

2012.gada 2.maijā pieņemtie MK noteikumi Nr.310 "Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā"

Diskusiju dalībnieki uzskata, ka MK noteikumi Nr.310 būtu jāvienkāršo, jo tie pēc savas būtības ir sarežģīti. Kā, piemēru, diskusijas dalībnieki min jautājumu par to, kur beidzas mežsaimniecība. Vai koki ceļmalā vēl joprojām ir piesaistāmi mežsaimniecībai?

"Ja [noteikumus] tiešām ievēro no līdz, tad viņi ir diezgan tādi sarežģīti... Jāvienkāršo." (DAS)

2010.gada 3.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.713 "Noteikumi par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptiecināšanas medicīnisko materiālu minimumu"

Diskusiju grupu dalībnieki norāda, ka MK noteikumu Nr.713 ievērošanas kārtība ir lielā mērā atkarīga no darba devēja iniciatīvas. Apmācību sniegšana pašlaik ir noteikta reizi 5 gados, bet tai būtu jābūt darba devēja pārziņā. Jo 5 gadi iestādēs un uzņēmumos, kur regulāri netiek pielietotas pirmās palīdzības iemaņas ir ilgs laiks. Visi diskusijas dalībnieki norāda, ka pirmās palīdzības sniegšanai vajadzētu būt sabiedrības pienākumam, nevis tikai darba devēja atbildībai.

"... varbūt šajos noteikumos ir jāatrunā, ka tās būtu darbinieka tiesības, nevis ka viņam ar rīkojumu nosaka iet mācīties [pirmās palīdzības sniegšanu]." (KI)

“Reizi 5 gados iziet atkārtotu mācību. Ja laika gaitā tajos 5 gados nav nekad bijis jāpiemēro šis te zināšanas, tad 5 gadi ir milzīgs laika posms, kad cilvēks vispār aizmirst to. ... tas varētu būt traktējams savādāk, ka ikvienam sabiedrības loceklim ir jāzina ABC shēma.” (KS), (KI)

“... priekšlikums ir tāds (kas, protams, ir slikti no ikdienas cilvēka viedokļa), bet, kad tu ej atjaunot tiesības, tad tu arī pārlic mācības [pirmās palīdzības sniegšanā], izejot vēl vienu kursu par šo...” (DAS)

Tiek norādīts arī uz pirmās palīdzības medicīnisko aptieciņu saturu. Pašlaik uz 100 nodarbinātajiem ir jābūt 1 aptieciņai. Diskusiju grupu dalībnieki rekomendē 1 aptieciņu noteikt kā minimumu katrā ģeogrāfiskajā struktūrvienībā (cehā, būvlaukumā), nenorādot nodarbināto skaitu. Uzņēmumā var būt neliels nodarbināto skaits, bet viņi var būt izvietoti ģeogrāfiski attālināti viens no otra.

“Medicīniskais minimums līdz 100 darbiniekiem. Smieklīgi! Man ir 10 darbinieki. Es dalīšu uz 10 to aptieciņu? ... tie 100 darbinieki ... var būt dažādās vietās.” (KS), (KI)

“... pirmās palīdzības aptieciņas medicīnisko materiālu minimums ir tas pats autovadītāja komplekts. Vai darba vietās tas ir piemērojams? Tai pašā laikā, ja es pielieku klāt ožamo spirtu, tad uzreiz ir jāapmāca cilvēks, kā to lietot!” (DAS)

2002.gada 21.maijā pieņemtie MK noteikumi Nr.189 “Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar bioloģiskām vielām”

Diskusijas dalībnieki kā sasāpējušu problēmu uzsver neskaidrības no normatīvo aktu viedokļa saistībā ar bioloģisku faktoru izraisītu risku noteikšanu un rīcību problemātiskās darba vides situācijās.

Pēc diskusiju grupu dalībnieku domām MK noteikumi Nr.189 ir nepilnīgi un grūti piemērojami. Dalībnieki norāda uz to, ka nav skaidrs uz ko šie noteikumi attiecas – uz laboratorijām, lauksaimniecības uzņēmumiem, vai citām jomām.

“Grūti piemērot. ... Ļoti nepilnīgi.” (KS), (KI)

“Tie ir tikai laboratorijām. ...pašās noteikumu beigās ir atsauce, ka tas attiecas uz lauksaimniecību, atkritumu apstrādi, izņemot tādus un tādus punktus.” (KS), (KI), (DAS)

Apkopojošie komentāri, priekšlikumi Darba aizsardzības likuma uzlabošanā un saistīto normatīvo aktu pilnveidošanā

Kopumā vērtējot situāciju Latvijā darba aizsardzības jomā arī attiecībā uz normatīvo aktu esamību un piemērošanu, visi diskusiju dalībnieki atzīst, ka pēdējo 15 gadu laikā stāvoklis ir būtiski uzlabojies. Tomēr darba devēju informētībai vajadzētu būt lielākai. Tāpat svarīgi regulāri organizēt pieredzes apmaiņu DAS vidū, jo šī darbības joma tieši attiecināma uz visas sabiedrības veselību.

“... informētībai darba devējiem vajadzētu būt lielākai.” (DAS)

Diskusijas laikā dalībnieki norādīja uz vairākām būtiskām problēmām ko var attiecināt uz kopējo praksi normatīvo aktu regulējumā un likumdošanas procesā. Pēc diskusiju dalībnieku domām MK noteikumi un likumi ir pārlietu vispārīgi un atvērti interpretācijai, kā arī sarežģīti un nepilnīgi.

“... lielākā daļa [normatīvo aktu darba aizsardzības jomā] ir pārāk vispārīgi. ... nav pielāgoti Latvijas apstākļiem. ... vajadzīgs, ... – tieši un precīzi!” (KS), (KI)

“... nepatīk MK noteikumu valoda. Viņa ir tik juridiska. [Noteikumi] ir domāti darba devējiem, lai tie normāli būtu izpildāmi, bet tu izlasi trīs reizes, un tad tu tikai saproti, kas tur ir rakstīts.” (DAS)

Diskusiju dalībnieki uzsver, ka liela nozīme ir uzņēmējdarbības vides finansiālajām iespējām, jo darba aizsardzības pasākumu īstenošana ir dārga.

“Ekonomiskais stāvoklis iet roku rokā ar darba aizsardzību. Kamēr Latvijā būs smags ekonomiskais stāvoklis, tikmēr darba aizsardzība būs pabērna lomā.” (DAS)

Tika pārrunāta nepieciešamība noteikt vai nenoteikt regulējumu darba aizsardzības jomā pašnodarbinātajām personām un darba ņēmējiem, kuri strādā attālināti. Diskusijas dalībnieku vidū nav vienota viedokļa par to vai nepieciešams speciāls regulējums – daļa uzskata, ka ir nepieciešams, daļa, ka attālināta darba gadījumā nav nepieciešams.

“... riska faktori, kādi rodas mājās. To jau neviens nevērtē. ... tādēļ ir darba līgumā ierakstāms teksts, ka darbinieks, strādājot mājās, darīs visu, lai nelabvēlīgi neietekmētu savu veselību, un darba devējs akceptē to.” (KS), (KI)

Daļa diskusiju dalībnieku atzīmē, ka izmaiņas normatīvajos aktos netiek adekvāti komunicētas ar iesaistītajām pusēm. Piemēram, iepriekš bija nepieciešams izstrādāt darba vides iekšējās uzraudzības plānus, tad tas tika mainīts uz darba aizsardzības pasākumu plānu izstrādi. Tomēr daļa DAS un uzņēmumi vēl joprojām izstrādā darba vides iekšējās uzraudzības plānus. Normatīvie akti ir centrēti uz risku identifikāciju un novērtēšanu, nevis novēršanu/risināšanu jeb rīcībpolitiku. Diskusijas dalībnieki norāda, ka pašlaik nepieciešamā dokumentācija ir vairāk birokrātiska rakstura un neveicina darbības risku mazināšanai.

Papildus iepriekšminētajām problēmām un to risinājumiem MK noteikumos, diskusiju grupu dalībnieki identificēja vairākas jomas, kurās ir nepieciešams veikt uzlabojumus:

- DAS sertifikācijas procesā – daļa diskusiju dalībnieku uzskata, ka ir nepieciešami stingrāki standarti – sertificēt arī DAS.

“Kā ir ar tiem speciālistiem, kas ir ieguvuši [darba aizsardzības] izglītības? /jautājums domāts par iespēju nākotnē DAS kļūt par KS/ Tiem pārreģistrācija ir reize 5 gados? ... tas nekur nav atrunāts. Vai mums tas ir reizi 5 gados? Kā tas viss notiek tālāk?” (DAS)

- DAS izglītības kvalitātē – diskusiju dalībnieki uzskata, ka izglītībai ir nepieciešami stingrāki standarti un specializētas izglītības programmas;

“Ja cilvēkam ir juridiskā izglītība vai vēl kaut kāda, viņš aiziet uz darba aizsardzību, iegūst šo diplomu kaut kādā veidā un aiziet strādāt tehniskajā jomā. Atvainojiet, man pašai ir tāds, kas tagad mācās maģistros. Nu jau jāsap, ka bija. Ķīmiskās vielas ir pilnīgi tumša lieta! Cilvēks nav mācījies vidusskolā ķīmiju. Viņam pat 7. - 8. klases ķīmija ir... [aizmirsusies]” (DAS)

- Nodarbināto līdzatbildība – daļa diskusiju grupu dalībnieku norāda uz to, ka ir nepieciešams Darba aizsardzības likumā un MK noteikumos noteikt lielāku līdzatbildību nodarbinātajiem, jo viņu attieksme pret darba aizsardzības jautājumiem ir kopumā vienaldzīga. Diskusiju dalībnieki to saista ar izglītības trūkumu nodarbināto vidū;

“... nepieciešams mainīt administratīvo pārkāpumu kodeksu, kas noteiktu šo te atbildību un ka varētu piemērot sodu tieši darbiniekam, nevis darba devējam. Tas mainītu ekselenti visu!” (DAS)

“... jābūt ir atbildīgam pašam strādniekam.” (DAS)

Valsts kontrole un uzraudzība darba aizsardzības jomā

Sadarbība ar Valsts darba inspekcijas atbildīgajiem speciālistiem

Lielākā daļa diskusiju grupu dalībnieku vērtē sadarbību ar VDI kā ne pārāk kvalitatīvu un saista to ar VDI amatpersonu/inspektoru pieredzes un kompetences trūkumu. Tāpat lielākā daļa diskusiju dalībnieku norāda arī uz to, ka VDI nav tendēti uz sadarbību. Ja DAS ir nepieciešamas konsultācijas, tad visticamāk DAS nevērsīsies pie VDI, jo konsultācijai visticamāk sekos pārbaude. Starp DAS un VDI speciālistiem nav savstarpējā uzticībā balstītas attiecības, un tas ietekmē DAS vēlmi sadarboties ar VDI un dalīties savā pieredzē.

"... man ir bijuši specifiski jautājumi, bet, cik man ir bijuši jautājumi, man nav bijis, kas varētu atbildēt uz konkrētiem, niansētiem jautājumiem. ... vērtējam diezgan zemu. ... Kompetences ... Pieredzes [trūkums]. ... Iedomība. ... pat nemēģina iedziļināties." (KI), (KS)

Daļa diskusiju grupu dalībnieku min, ka sadarbība no VDI puses būtu jāuzlabo Rēzeknē un Siguldā. Savukārt, kā labos piemērus daļa izceļ Rīgu un Zemgali. Rīgā VDI pārstāvji noslogotības dēļ ir ļoti konkrēti un atvērti uz konstruktīvu dialogu. Savukārt Zemgalē sadarbību veicina VDI reģionālās vadības attieksme, kas nevērtē uzņēmumu darbību tikai pēc to dokumentācijas, bet reālās situācijas, un ir ieinteresēta sniegt konsultācijas, un uzlabot visu iesaistīto pušu situāciju.

"Rīgā ir krietni labāk nekā, piem., Siguldā vai Valmierā." (KS)

"[Rīgā] mēs runājam tikai par lietu, un viss ir adekvāti un normāli. Man ir [apkalpošanā] visa Latvija. Mazajās pilsētīnās viņiem [VDI darbiniekiem] laikam nav ko darīt. ... Kad ir kaut kas noticis, tad tiek izķidāts viss, ko vajag un ko nevajag. Vai tā ir kompetences parādīšana, vai kas tas ir, es nezinu." (DAS)

"... ja salīdzina [reģionālās VDI struktūrvienības], Sigulda ir sliktāka nekā Rīga, bet Zemgale labāka nekā Rīga." (KS), (KI)

"Rēzekne ir vājprāts." (DAS) "Jelgavā bija labi." (DAS)

"[Reģionos] darba devējs pārsvarā ir nelabais, sliktais, kas kaut ko mēģina [nelikumīgu]."/DAS par attieksmi VDI struktūrvienībā pret klientu/

Daļa diskusiju grupu dalībnieku uzskata, ka sadarbību varētu uzlabot, ja VDI ietvaros tiktu sakārtotas iekšējās procedūras, veidojot institucionālu vienotību, jo, piemēram, NG aktu pieņemšanas kārtība atšķiras katrā VDI struktūrvienībā. Būtu nepieciešams uzlabot VDI amatpersonu (inspektoru) kompetenci jo, pēc diskusiju dalībnieku domām, VDI speciālisti nespēj sniegt atbildes uz specifiskiem, ar ražošanas tehnoloģijām saistītiem jautājumiem.

"... nepatīk tas, ka inspekcijā iet uz sodu piemērošanu, nevis uz prevenciju." (DAS)

"[Tomēr] arvien vieglāk ir nodot NG aktus. Vairs nav tik dumjas un muļķīgas atpakaļ mešanas." (KS), (KI)
"Vienota izpratne viņiem ir parādījusies." (KI)

"[Vajadzētu uzlabot] kompetenci un iekšējo procedūru vienotību. [Piemēram,] NG akta pieņemšana, tad visur visā mūsu valstī, visās inspekcijās NG akta pieņemšanai ir jābūt pēc vienotas procedūras." (KS), (KI)

"[Vajadzētu uzlabot] kompetenci, jo ir pārāk daudz jautājumu, uz kuriem viņi nevar atbildēt." (KS)

"... vairāk patiktos, ja viņiem būtu izstrādātas vadlīnijas visā lielajā Darba inspekcijā, un visi stāstītu vienādu runu. ... katrs skaidro kaut ko savādāk." (DAS)

"... lai varētu veikt uzraudzību, ir jāsaprot ražošanas tehnoloģija, jo tehnoloģijas procesā bieži parādās tie riski, kas ir būtiski, bet, ja tu pieej tikai pēc noteikumu punkta, tad tas bieži vien nav objektīvi." (DAS)

"... Nav reāla izprašana par tehnoloģisko procesu!" (KI)

Daļa diskusiju dalībnieku uzskata, ka VDI amatpersonu vidū ir zems kompetences līmenis, jo institūcijā ir zems atalgojums un līdz ar to arī zemas izglītības prasības.

“Palielinām algu [VDI speciālistiem], un tad ies saprātīgi, normāli cilvēki strādāt, kas ir ar pietiekošu izglītību un kompetenci.” (KS)

VDI pārbaūžu atlasē princips, iespējamās nelikumības

Pēc daļas diskusiju grupu dalībnieku domām VDI nevajadzētu atlasīt uzņēmumus, kuros veikt pārbaudes.

“Nevajag atlasīt [uzņēmumus], vajag turpināt preventīvās pārbaudes.” (DAS)

Diskusiju dalībnieki arī norāda, ka VDI inspektoriem būtu nepieciešams specializēties un veikt pārbaudes tikai uzņēmumos atbilstoši šai specializācijai. Pašlaik lielākā daļa inspektoru nav kompetenti konsultēt darba devējus un DAS, it īpaši specifiskās bīstamajās nozarēs, piemēram, tādās jomās kā jonizējošais starojums, ūdenslīdēju darbi, utt.

“[VDI inspektoriem] pašiem vajag specializēties.” (DAS)

“[VDI inspektoriem] vajadzētu specializēties un sadalīt pa specnozārēm. Īpaši par tādām neikdienas nozarēm (darbs slēgtās telpās, ūdenslīdēju darbi, jonizējošais starojums, azbests un tādas specifiskas lietas) lielākā daļa inspektoru diemžēl nav kompetenti.” (DAS)

“[Kad] es zvanu VDI, es nekad nevaru dabūt reālus materiālus, ko varētu izmantot. Mēs katrs izdomājam to velosipēdu pa jaunam. Tie darbi varētu būt kādā datu bāzē.” (DAS)

Diskusiju grupu dalībnieki tomēr norāda, ka ir saskārušies ar VDI inspektoriem, kas sadarbojas ar konkrētām kompetentajām institūcijām, speciālistiem vai iesaka uzņēmumiem, kuros ir pārkāpumi, konkrētus risinājumus un, tajā skaitā arī konkrētus pakalpojumu sniedzējus, piemēram, Rīgā, Valmierā un citās par Rīgu mazākās apdzīvotajās vietās.

“... Neteikšu, kas, bet ir. /Moderators: Kuros reģionos?/ Rīga. Valmiera [2 DAS nosauc Valmieru].” (DAS)

“.. Kad sāk prasīt, tad viņi [VDI speciālisti] tā kā iesaka. Kad man vienā nedēļā kādi četri sistemātiski piezvanīja, un es viņiem prasīju, kas jums iedeva telefonu...” (DAS)

Daļa diskusiju dalībnieku nesaskata jēgu anonīmā ziņošanas procesā, jo tādējādi nav iespējas sniegt visu informāciju un izvairīties no nepamatotām sūdzībām. Bez tam daļa diskusijas dalībnieku uzskata, ka VDI speciālistu ieteikumi ne vienmēr ir uzskatāmi par neētisku lobēšanu vai cita veida pārkāpumu, bet par sadarbības formu starp uzraugošo institūciju un uzņēmējdarbības vidi, kuru šajā sadarbībā pārstāv DAS, KI un KS.

“Anonīmi es vispār negribu ziņot, jo jāziņo ir konkrēti. Būtu jāizskauž tie anonīmie zvani. Ja man ir, ko teikt, ja es zinu, ko teikt, tad.” (DAS)

“... nevajag arī otrā galējībā iet. Dažreiz ir normāli. [VDI inspektors] taču redz tos novērtējumus [nekvalitatīvi sagatavotu KI darba aizsardzības dokumentāciju, kas nodota klienta uzņēmuma rīcībā]. ... nevajag uzreiz domāt, ka viņš iesaka [lobē]. ... Viņš konsultē! ... padalās pieredzē.” (DAS)

“... viņi [VDI] saka, ka jums te nav riktīgi, jums vajag normālu darba aizsardzības speciālistu. Kad sāk prasīt, tad viņi [VDI inspektori] tā kā iesaka [KI].” (DAS)

Informēšanas pasākumi par darba aizsardzības jautājumiem

Daļa diskusiju grupu dalībnieku vērtē informatīvo materiālu pieejamību kā ierobežotu, jo, pēc viņu domām, pieejamie informatīvie materiāli ir mērķēti uz DAS nevis darba devējiem, kuriem šo informatīvo pasākumu pieejamība ir būtiska. Savukārt daļa ir apmierināti ar informatīvo materiālu pieejamību, jo sevišķi ar saturu mājas lapā www.stradavesels.lv un VDI profilu sociālās saziņas vietnē *Facebook*. Diskusijas dalībnieki akcentē nepieciešamību darba aizsardzības jautājumus popularizēt ar sociālās reklāmas līdzekļiem, izmantojot televīziju un citus medijus, jo tas attiecas uz visas sabiedrības drošību un labklājību.

"[Informatīvais materiāls] pieejams ļoti šauram lokam. Tikai tas, kurš zina, kur meklēt, var atrast. ... aizejot uz ... semināru, kādreiz varēja ... bukletinus vai plakātus dabūt, bet tagad vairs nav." (DAS)

"[Informatīvos materiālus] var izdrukāt. Tos var atrast internetā. ... darba devējs [neprot sameklēt]." (DAS)

"[Bukleti] ir novecojuši." (KI)

"Man ir tas gods strādāt arī par pedagogu profesionālajā vidusskolā. Skolniekiem rāda NAPO filmiņas. ... Doma viņās ir laba, bet izpildījums. ... izpildījums ir traģisks!" (KS), (KI)

"... vēl aizvien nesaprotu vienu lietu – OiRA. ... Tas ir mazajiem uzņēmumiem, cik es saprotu. ... Bet bija jau ideja būvniecībai un bīstamām nozarēm. Bet [OiRA] nevar būt pēc likuma bīstamajām nozarēm. Ir jābūt kompetentajam speciālistam vai kompetentajai institūcijai. Tad kāda OiRA?" (DAS)

MK 08.02.2005. noteikumi Nr.99 "Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju" nosaka, ka darba devējs drīkst neiesaistīt kompetentu institūciju, ja uzņēmumā nav vairāk par pieciem nodarbinātajiem (attiecināms arī uz bīstamajām nozarēm), un tas nozīmē, ka ne visi DAS izprot normatīvo aktu prasības.

"[mājaslapa www.stradavesels.lv] "Strādā vesels" ir pieejams visiem. Cik daudzi šo "Strādā vesels" zina, tā ir cita lieta. ... ir neinformētība. ... nezinu nevienu darba devēju, kas "Strādā vesels" zina. ... Bet "Strādā vesels" ir fantastiska datu bāze!" (DAS), (KI), (KS)

"Darba inspekcijas Facebook īstenībā ir ļoti labs." (KS)

"Parādiet televizorā kādu reklāmas īsu rullīti." (DAS)

Lielākā daļa diskusiju dalībnieku vērtē seminārus kā zemas kvalitātes. Dalībnieki pamato savu viedokli ar to, ka semināru laikā firmām ir izteikta prakse reklamēt savus pakalpojumus, un lektori bieži vien nav sagatavojušies semināram atbilstoši semināra dalībnieku darba specifikai. Tiek minēta arī semināru ierobežotā pieejamība – reģistrācija semināriem tiek slēgta pāris stundu laikā pēc izsludināšanas. Tomēr, bieži, aizejot uz konkrēto semināru izrādās, ka atnākuši vien daži cilvēki.

Pēc diskusiju dalībnieku domām situāciju varētu uzlabot piesaistot kvalitatīvus lektoros un, iespējams, ierobežojot finansējumu, kas tiek atvēlēts kafijas pauzēm, finansējumu novirzot lielāku telpu īrei. Grupu dalībnieki diskusijas laikā min arī vairākus augstas kvalitātes seminārus, kas ir notikuši pēdējo 3 gadu laikā, piemēram, par arodveselību, azbestu.

"[Semināra] Mērķa grupa ir uzrakstīts, ka ir darba devēji, bet nav neviens darba devēja! ... nav jau viņiem ne laika, ne intereses." (KI), (KS)

"Viena daļa semināru, pēc viņu apmeklējuma, rodas jautājums: "Ko es vispār te meklēju?" ... Puse no semināra laika paiet būtībā, kad ražotāji reklamē savas preces." (KS)

"... neapmierina tas, ka katra gada novembrī/decembrī saliek seminārus katru dienu." (KI)

"Pozitīvais ir tas, ka tagad var redzēt, ka ļoti daudz [semināru] ir arī reģionos. ... tas ir ļoti svarīgi un labi." (DAS)

"Par arodveselību bija ļoti labs seminārs. Tas gan bija vairāk nekā pirms 3 gadiem. Piedalījās tieši no Stradiņa universitātes speciālisti. ... Par azbestu arī bija ļoti labs. ... Bet bija viens seminārs arī ļoti labs, kur runāja par

tādu problēmu, ko vispār Latvijā vēl neatzīst par arodsaslimšanu, kā veģetatīvo distoniju. ... Bet tas nebija seminārs, bet arodārstu konference.” (KS), (KI)

/Pēdējā laika sliktākais seminārs?/ “Par putekļiem. ... Elektrodrošība.” (KS), (KI)

Lielākā daļa diskusiju grupu dalībnieku uzsver starptautisko semināru ierobežoto pieejamību. Daļa uzskata, ka šo situāciju varētu uzlabot veicinot stingrāku starptautisko semināru dalībnieku atlasīšanu, piemēram, vērtējot potenciālo dalībnieku darbības jomu un anketējot par tiem jautājumiem, ko viņi vēlas uzzināt starptautiskā semināra laikā.

“... viens no kritērijiem, lai tam [DAS], ko uzaicina [uz starptautisku konferenci vai semināru], tas interesē.” (KS), (KI)

“Es sekoju arī, kas notiek citur. Man ļoti patīka, kā Amerikā un Anglijā notiek visas šīs konferences. Viņiem gan pa nozarēm tas ir, gan vēl sīkāk – gandrīz katrs riska faktors tiek izskatīts atsevišķā konferencē.” (KS)

“Galvenais un būtiskākais, lai tie lektori būtu tādi zinoši un tieši, kas ir reāli praktizējoši [speciālisti].” (KI)

Lielākā daļa diskusiju dalībnieku nebūtu gatavi vadīt konferences un seminārus darba aizsardzības jomā, bet labprāt piedalītos pieredzes apmaiņas grupās vai darbnīcās. Savukārt daļa jau uzstājas semināros un konferencēs vai ir gatavi to darīt.

“Bija cerība, kad izdzirdējām, ka nodibināja Darba aizsardzības speciālistu asociāciju.” (KS), (KI)

Diskusiju dalībnieki rekomendē trīs veidu informēšanas pasākumus darba aizsardzības jautājumos:

- DAS informēšana par izmaiņām normatīvajos aktos un likumdošanā, nosūtot informāciju par likumprojektiem to sagatavošanas stadijā;

“[MK] Noteikumus, kas ir projekta stadijā, varētu biežāk izsūtīt. Es jau sekoju līdzī, bet tas pašam ir [ļoti] jāmeklē.” (DAS)

- Sociālo reklāmu veidošana ar skaidru morāli par darba aizsardzības jautājumiem;
- Informatīvo plakātu izstrāde izmantošanai darba vidē, piemēram, pie iekārtām, ar skaidrām detalizētām instrukcijām. Diskusiju dalībnieki kā labo piemēru min – CERTEX veidotos darba aizsardzības plakātus (CERTEX Latvija SIA, uzņēmums, kas piedāvā celšanas aprīkojuma un nostiprinājuma risinājumus).

“[Plakātam] ir jābūt komentāram apakšā. ... bija iespēja redzēt Krievijā ražotus plakātus, kuros ir ļoti daudz tehniskas, precīzas informācijas par bīstamām zonām celtniekiem, par stropēšanas pamatprincipiem. Šādiem plakātiem būtu zelta vērtība, kurus var pielikt uzņēmumā pie sienas. Es kā stropētājs pieeju pie plakāta un redzu, ka šito es nedaru pareizi. ... bet mūsu plakātos ir tikai – “Esi uzmanīgs!”, “Ievēro!”, “Mācies!”” (DAS)

Diskusiju grupu dalībnieki norāda arī to, ka vēl joprojām ir jomas, kurās par darba aizsardzību informācija nav pieejama, piemēram, ūdenslīdzējiem un arboristiem, lai gan zināms, ka arboristiem tā tiek gatavota.

Nelaiemes gadījumu cēloņi, pasākumi, kas būtu jāveic, lai mazinātu to skaitu

Diskusiju grupu dalībnieki min vairākus pasākumus NG mazināšanai. Tie lielā mērā ir saistīti ar sabiedrības uzskatu maiņu par drošības nozīmi, jo viens no būtiskākajiem aspektiem darba aizsardzības attīstībai, pēc diskusiju dalībnieku domām, ir saistīts ar sabiedrības attieksmi, t.sk. darba devēju un nodarbināto attieksmi darba aizsardzības jautājumos:

- Darba aizsardzības prestiža celšana un popularizēšana;
- Iedzīvotāju un nodarbināto drošības apziņas veidošana ne tikai darba vietā, bet arī ikdienas dzīvē;

“Cilvēkam ir jābūt apzinātībai, ka viņš ir šeit un tagad, un ko viņš dara.” (DAS)

- Informēšana par individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanas būtiskumu;
- Informēšana par darba un atpūtas režīma ievērošanu.

“... maiņu darbā, pirmkārt, vajadzētu būt ļoti labam maiņu plānotājam [speciālistam, kurš plāno maiņu darbu uzņēmumā], kas saprot to fizioloģiju, lai cilvēks varētu atpūsties.” (DAS)

“... cilvēki nav izglītoti par to, kā viņiem produktīvi atpūsties.” (KS)

“... cilvēka izglītošana veselīgam dzīvesveidam. ... DAS ir jāstāsta vairāk par šo privāto laika plānošanu, vārdus/uzvārdus nesaucot un ar pirkstu nerādot, bet vienkārši stāstot.” (KS), (KI), (DAS)

“Cilvēki ir pārguruši, noguruši, un viņi kļūdās. Un ļoti daudz ir šādu te kļūdu izraisītas traumas, kas normālos apstākļos nebūtu.” (DAS)

“Mums iztrūkst šo NG cēloņu analīze. Mums ir tikai fakti.” (KS), (KI)

Nelaiemes gadījumu darbā samazināšanai un profilaksei nepieciešama visas sabiedrības iesaiste un sadarbība, kā arī rūpīgs ieguldīts ikviena sabiedrības locekļa izglītošanas darbs jau no skolas sola un ģimenē, lai ikviens sabiedrībā apzinātos cēloņu un seku mijiedarbību, kā arī atbildību ar savu rīcību nepieļaut nelaiemes gadījumus.

Darba aizsardzības pakalpojumu sistēmas attīstības iespējas

Kopumā diskusiju grupu dalībnieki uzskata, ka darba aizsardzības jomā ir vērojama izaugsme, tomēr Latvijā pieejamie darba aizsardzības pakalpojumi nav vērtējami kā kvalitatīvi. Lai pakalpojumi būtu kvalitatīvi, nepieciešama sadarbība starp pakalpojumu sniedzējiem (KI, KS) un pasūtītājiem (uzņēmumiem). Sadarbojoties arī tiktu veicināta padziļināta darba aizsardzības risināmo jautājumu izpratne iesaistīto pušu vidū. Diskusiju dalībnieki arī min iemeslus, kas traucē sadarbībai un pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai – nepietiekama un nepilnīga informācijas plūsma, laika trūkums visām iesaistītajām pusēm, nepietiekamas zināšanas darba aizsardzības jautājumos, specializācijas trūkums.

“Vārdu “kvalitatīvs pakalpojums” katrs mēs un arī darba devējs izprot savādāk. ... Jābūt kaut kādiem konkrētiem kritērijiem, pēc kā vērtē šo kvalitāti.” (KS), (KI)

“Jā, bet tam speciālistam jau arī nav visa tā informācija. Darba devējs viņam nepastāsta un nepasaka kaut kāda nianšes.” (KS)

“Un cik darba aizsardzības speciālistam ir laika tajā brīdī, kad viņam pēc sava prāta vajadzētu sniegt kvalitatīvu pakalpojumu, bet viņam tur stāv 120 darbi, kas ir jādara. Kurā brīdī viņš to var izdarīt?” (KS)

“ISO 9001 ... vispār galīgi neattiecas uz darba aizsardzību. Uz darba aizsardzību attiecas 18001” (KS)

“[Kvalitatīvu darba aizsardzības pakalpojumu piegādi garantētu] faktiski akreditācija, kur ir audits, kurā kompetentam speciālistam iet līdzī speciālists un skatās, vai viņš redz visus riskus.” (KI), (KS)

“Viena no kvalitatīva pakalpojuma sniegšanas iespējām būtu dalīšanās pieredzē un specializēšanās nozarēs. Kompetenta institūcija, kura ir kompetenta lauksaimniecības/būvniecības uzņēmumu pakalpojumu sniegšanā. Nevis viena institūcija ņem visas nozares, bet dalām tās nozares, kuras mēs ar katru nākamo pakalpojumu pētām dziļāk, ejam un vācam pieredzi” (KS), (KI)

Secinājumi

1. Grupu diskusiju dalībnieki uzskata, ka kopumā darba aizsardzības jomā apstākļi Latvijā pēdējos gados ir mainījušies maz, lai arī ir vērojamas pozitīvas tendences gan sadarbībā ar VDI struktūrvienībām, gan darba devēju un nodarbināto attieksmē pret darba aizsardzību.
2. Darba aizsardzības jomā pēc daļas diskusiju dalībnieku domām ir spēkā vairāki novecojuši normatīvie akti, kas pašlaik veidot nevajadzīgu administratīvo slogu. Darba aizsardzības jomas speciālisti nepietiekami tiek iesaistīti likumdošanas procesā normatīvo aktu izstrādes un apspriešanas laikā.
3. Diskusiju dalībnieki uzsver nepieciešamību veidot specializāciju darba aizsardzībā, kas aptvertu gan KI un KS, gan VDI amatpersonas (inspektoros), un, tādējādi, pēc būtības tiktu veicināta kompetentāka darba aizsardzības pasākumu īstenošana tehnoloģiski sarežģītākajās bīstamajās nozarēs, kā, piemēram, ķīmiskā rūpniecība, enerģētika un lauksaimnieciskā ražošana. Šāda specializācija zināšanu ietilpīgajās darba aizsardzības nozarēs būtu jānostiprina valsts līmeņa normatīvajos aktos.
4. Informētība un motivācija darba aizsardzības jautājumos darba devēju un nodarbināto vidū ir nepietiekama. Netiek veicināta darba aizsardzības pieejamo risinājumu, piemēram, interneta mājaslapas *stradavesels.lv* un interaktīvā rīka darba vides risku novērtēšanai *OiRA* lietošana darba devēju vidū. Diskusiju dalībnieki aicina darba aizsardzības jautājumus ar sociālo reklāmu palīdzību akcentēt kā visas sabiedrības drošībai un veselībai nozīmīgus, tādējādi veicinot visas sabiedrības un katra indivīda atbildību par drošību kā darba vietā, tā mājās (svarīgi pieaugot tendencei strādāt attālināti un individuāli).
5. Diskusijas dalībnieki uzsver, ka jāmaina sociālās apdrošināšanas izmaksu/ kompensāciju kārtība arodslimību gadījumā, kuras rezultātā šobrīd nodarbinātie vairāk orientējas uz pabalsta iegūšanu nevis valsts apmaksāto rehabilitācijas pasākumu īstenošanu, lai novērstu arodslimības sekas un tādējādi saglabātu pilnvērtīgas darba spējas. Tiek norādīts, ka nodarbinātie izmanto arodslimību piešķiršanu papildu ienākumu gūšanai pabalsta veidā. Esošo arodslimību piešķiršanas sistēmu būtu iespējams uzlabot, mainot kārtību kādā nodarbinātajiem tiek piešķirta kompensācija. Papildus līdzekļus nodarbinātajam ieteicams piešķirt tikai pēc rehabilitācijas pakalpojumu izmantošanas.
6. Par darba aizsardzības pakalpojumu kvalitāti diskusiju dalībnieki izsakās kritiski, jo kvalitāti negatīvi ietekmē pieprasījums vienlaicīgi sniegt pakalpojumus salīdzinoši lielam darba devēju (uzņēmumu) skaitam un līdz ar to pārlietu lielā speciālistu noslodze.
7. Vērtējot VDI darbību un sadarbību, daļa KS, KI un DAS atzīmē būtiskas atšķirības reģionos, normatīvo aktu interpretācijā un praksē, tomēr, vairākas reģionālās VDI struktūrvienības tiek minētas kā pozitīvie piemēri sadarbībā darba aizsardzības jautājumos gan konsultatīvi, gan risinot ar konkrētiem NG saistītas situācijas. VDI iekšienē nepieciešams izveidot institucionālo vienotību visā Latvijā arī praksē, piemēram, sakārtojot iekšējās procedūras, vienveidīgi piemērojot normatīvo aktu prasības pārbaužu laikā uzņēmumos, kā arī izmeklējot NG.
8. Darba aizsardzības nozares izaugsmi diskusiju dalībnieki saredz specializācijā zināšanu ietilpīgajās jomās, tajā skaitā par bīstamajām nozarēm, atbilstoši nodrošinot arī pietiekamu valsts budžeta finansējumu VDI darbības pilnveidošanai. Tāpat nozares izaugsmei nepieciešams ieguldījums darba devēju un nodarbināto informētībā par dažādiem darba aizsardzības jautājumiem.
9. Ņemot vērā, ka daļa diskusiju dalībnieku minēja neprecīzus un pretrunīgus apgalvojumus, kas liecina, ka viņi nepārziņa spēkā esošos normatīvos aktus darba aizsardzības jautājumos, secināms, ka darba aizsardzības nozares speciālistu profesionālo zināšanu līmenis nav viendabīgs un daļai darba aizsardzības jomā strādājošo ir nepietiekams.

Ierosinājumi normatīvo aktu izmaiņām

Diskusiju dalībnieku ieteikumi un priekšlikumi izmaiņām normatīvajos aktos

2007.gada 2.oktobrī pieņemtie MK noteikumi Nr.660 “Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”

1. pielikumā “Darba vietas vai darba veida pārbaude un tajā esošo darba vides faktoru noteikšana un to novērtēšana” ievietotās tabulas atspoguļo riska faktoru identifikāciju nevis to novērtēšanu. Tā kā darba vides risku novērtēšana ir process, kura ietvaros regulāri pārbauda darba vietas, nosaka tajās esošos riska faktorus, izlemj, kādi riska faktori rada vai var radīt risku nodarbināto drošībai un veselībai, izvērtē riska iestāšanās varbūtību, tā iespējamo sekū smaguma pakāpi un riska līmeni, veic darba aizsardzības pasākumus risku novēršanai vai samazināšanai, ieteicams mainīt tabulas virsrakstu.
2. MK noteikumos tiek norādīts, ka tabulu “Darba vietas vai darba veida pārbaude un tajā esošo darba vides faktoru noteikšana un to novērtēšana” jāizmanto riska novērtēšanai. Līdz ar to, reālā novērtēšanas procedūra ir atvērta DAS interpretācijai. Lai interpretāciju novērstu, tabula jāizmanto tikai riska faktoru noteikšanai, tālāk veicot novērtēšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2010.gada 10.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.749 “Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”

1. MK noteikumos Nr.749 netiek noteikta nodarbinātā atbildība apmācību īstenošanas procesā un nodarbināto bieži bezatbildīgā attieksme ir būtisks kavēklis gan šo MK noteikumu ievērošanā, gan veikto apmācību reālajā ietekmē uz darba aizsardzības procesu darba vietā, tāpēc ir jānosaka konkrēta nodarbinātā atbildība piedalīties darba aizsardzības apmācībās.
2. Nepieciešams vairāk ņemt vērā ārvalstu pieredzi, paredzot plašākas iespējas nodarbinātajiem apliecināt zināšanas darba aizsardzībā (piemēram, Somijā ir elektroniskās kartes – sava veida sertifikāti par izietām apmācībām darba aizsardzībā konkrētā nozarē).
3. Diskusiju dalībnieki iesaka izveidot digitālu instruktāžas platformu un datubāzi, kurā tiek uzskaitīts kas, kad un par ko ir saņēmis instruktāžu. Lai veicinātu nodarbināto līdzdalību, instruktāžas beigās būtu nepieciešams izveidot testu. Šobrīd e-apmācības MK noteikumos Nr.749 nav paredzētas.
4. Atsaucoties uz “Fizisko personu datu aizsardzības likumu”, problemātiska ir kļuvusi arī nodarbināto personas kodu uzrādīšana instruktāžas dokumentos. Diskusiju dalībnieki rekomendē šo situāciju risināt izmantojot nodarbinātā identifikatoru (piemēram, tabeles numuru), kas tiek izveidots viņam uzsākot darbu.

2005.gada 8.februārī pieņemtie MK noteikumi Nr.99 “Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju”

1. Diskusijas dalībnieki arī kritiski vērtē 1. pielikumā noteikto komercdarbības veidu sarakstu (MK noteikumi Nr.99), jo saraksta izveides kritēriji nav viennozīmīgi vērtējami, tāpēc jāpārskata gan saraksta izveides kritēriji, gan sarakstā ietveramie komercdarbības veidi.

2009.gada 10.martā pieņemtie MK noteikumi Nr.219 “Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”

1. Kārtība kādā tiek noteiktas ārpuskārtas OVP – MK noteikumos Nr.219 ir nepieciešams detalizētāk atrunāt ārpuskārtas OVP, jo pašlaik nodarbinātais var patvaļīgi izmantot savas tiesības uz ārpuskārtas OVP. Darba devējam ir jābūt tiesībām vērtēt ārpuskārtas OVP nepieciešamību pēc nodarbinātā sūdzību veida.
2. OVP regularitātē – dažādiem darba vides riska faktoriem atbilst dažāda OVP regularitāte un, tām summējoties, nodarbinātais vienu gadu tiek nosūtīts uz viena veida pārbaudēm, bet nākamajā gadā uz citām. Tās ir lielas finansiālas izmaksas uzņēmumiem un būtu nepieciešams pārskatīt pārbažu nepieciešamību.
3. Arodslimību ārstu slēdzienu saņemšanas termiņi – tie šobrīd netiek regulēti, līdz ar to arodslimības ārstu slēdziens dažos gadījumos ir jāgaida vairākus mēnešus. Tikmēr nodarbinātais turpina strādāt, par spīti veselības stāvokļa sarežģījumiem (jo darba devējam nav pamatojuma norīkot citā darbā). Lai novērstu neskaidrības saistībā ar iepriekšminēto, nepieciešams noteikt skaidrus arodslimību ārstu slēdzienu saņemšanas termiņus.

4. Normatīvajā regulējumā īpašie riski, veselībai kaitīgie faktori, darbs īpašos apstākļos tiek nošķirti, bet netiek adekvāti skaidroti – nepieciešams konkrēts formulējums.

2009.gada 25.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.950 “Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība”

1. Kā būtiskāko trūkumu MK noteikumu Nr.950 īstenošanā, diskusiju grupu dalībnieki norāda sadarbības un pēctecības trūkumu starp iesaistīto medicīnas personālu. Piemēram, arodslimību ārsts konstatē, ka nodarbinātā slimība vai trauma ir saistīta ar darba vides riskiem, bet ģimenes ārsts par to nav lietas kursā un dokumentācijā reģistrē to kā ar darba vides risku nesaistītu slimību vai traumu. Lai izvairītos no minētajiem trūkumiem, ieteicams paredzēt risinājumu E-veselības sistēmā (nākamajos attīstības posmos) un nostiprināt to ar regulējumu MK noteikumos.
2. Ierosinājums pārvērtēt, kas ir smags NG, jo MK noteikumos noteiktais nereti neatbilst praktiskai dzīves situācijai. Tiek ieteikts par smagu atzīt tādu NG, kad personu ir nepieciešams hospitalizēt un palīdzību ambulatorā veidā sniegt nav iespējams.
3. Shēmu veidošana pēc NG – tiek ierosināts atteikties no prasības veidot shēmu (saglabājot citus dokumentu veidus, kas raksturo NG).

2009.gada 28.aprīlī pieņemtie MK noteikumi Nr.359 “Darba aizsardzības prasības darba vietās”

1. MK noteikumi Nr.359 ir pārāk vispārināti un novecojuši, kā arī darba vidē šodien ir daudzas situācijas, kas nav pielāgojamas šo MK noteikumu izpratnē. Nepieciešama ES direktīvu prasību pielāgošana Latvijas situācijai.
2. Kā vienu no problemātiskajām jomām MK noteikumos Nr.359 diskusiju dalībnieki min prasības saistībā ar mikroklimatu. Prasības būtiski atšķiras iekštelpām un ārtelpām, tomēr tām vajadzētu būt salīdzināmām.
3. Ņemot vērā, ka MK noteikumi pieņemti pirms ilgāka laika, un darba vide pa šiem gadiem ir dinamiski mainījusies, kā arī turpina mainīties (parādās jaunas nodarbinātības formas, piemēram, attālinātais darbs vai mājaprūpe veselības un sociālajā aprūpē), iespējams, nepieciešama izpēte un jauna normatīvā akta izstrāde vai vismaz grozījumu veikšana esošajos MK noteikumos Nr.359.

2002.gada 3.septembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.400 “Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”

1. Nepieciešams atrunāt situācijas, kad ir jānodrošina vide atbilstoši sanitārajām prasībām (piemēram, slimnīcas operāciju zālē vai farmaceitisko preparātu ražotnē). Bieži vien šādā gadījumā drošības zīmes nav iespējams novietot pie iekārtām, bet tās ir jānovieto pie ieejas durvīm telpā, kurā atrodas šīs iekārtas.

2003.gada 25.februārī pieņemtie MK noteikumi Nr.92 “Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus”

1. Diskusiju dalībnieki norāda, ka praksē nav iespējams izpildīt darba aizsardzības prasības būvniecības nozarē, un, lai gan MK noteikumi Nr.92 ir sagatavoti konkrētai jomai, tie būvniecības jomu neaptver. Piemēram, MK noteikumu Nr.92 “Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus” 2. nodaļā ir atrunāts, ka projekta izstrādes un izpildes posmā ir nepieciešama darba aizsardzības koordinators dalība. Realitātē tā nekad nenotiek, jo projekti tiek sagatavoti projektēšanas uzņēmumos, kur šāds personāls nav pieejams. Nepieciešams pārskatīt normatīvā akta prasības.
2. Diskusijas dalībnieki norāda, ka darba izpildes laikā uzņēmumiem nevajadzētu piesaistīt uzņēmumā algoto DAS, jo viens DAS nespēj kvalitatīvi veikt savus darba pamatpienākumus un uzraudzīt darba procesu vairākos objektos vienlaicīgi. Konkrētu ieteikumu uzlabojumiem diskusijas dalībniekiem nav, bet tiek rekomendēts veikt tālāku izpēti šajā jomā.

2002.gada 6.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.343 “Darba aizsardzības prasības, strādājot ar displeju”

Diskusiju grupās norāda, ka MK noteikumi Nr.343 ir novecojuši un neatbilst tehnoloģiju attīstībai.

1. Trūkums, uz ko norāda daļa diskusijas dalībnieku, ir saistīts ar briļļu kompensēšanu nodarbinātajiem. Noteikumi iekļauj arī tos nodarbinātos, kuru redzes traucējumi nav saistīti ar konkrētas darba vides riskiem (piemēram, redzes traucējumi kopš bērnības). Briļļu kompensācija ir tikai šajā nozarē – darbam ar datora displeju/ darbam birojā, kaut gan tādās nozarēs, kur darbs ir saistīts ar augstumu vai darbu

transporta līdzeklī (t.sk. darbs pie displeja) šī kompensācija nav paredzēta. Kompensācija būtu jāparedz visiem nodarbinātajiem, kuru darbs faktiski saistīts ar darbu pie displeja.

2. MK noteikumos Nr.343 jāparedz tas, ka darba devējam būtu jānodrošina specializēti datorpeles paliktņi, lai nodarbinātie izvairītos no locītavu traumām un saslimšanām.
3. MK noteikumos Nr.343 nav specifiski norādīts, kāds apgaismojums ir jānodrošina nodarbinātajiem, līdz ar to darba devēji var nodrošināt dekoratīvu nevis funkcionālu apgaismojumu. Lai gan darba vietā nepieciešamais apgaismojuma līmenis ir norādīts citā normatīvajā aktā (2009.gada 28.aprīlī pieņemtie MK noteikumi Nr.359 "Darba aizsardzības prasības darba vietās"), to būtu nepieciešams norādīt arī MK noteikumos Nr.343.
4. MK noteikumi Nr.343 neattiecas uz transporta līdzekļiem (piemēram, aviācijā, lauksaimniecībā u.tml.), kuros ir displejs, un displeja izmantošana ir būtiska veicamā darba sastāvdaļa, tāpēc būtu jāpaplašina šī normatīvā akta attiecināmība uz vairāk nozarēm, kurās faktiski nodarbinātie veic darbu ar displeju vairāk kā 2 stundas dienā.

2002.gada 6.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.344 "Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagumus"

1. MK noteikumi Nr.344 ir novecojuši, tajos vispārināti apspriesta problēma un noteikumi netiek pielietoti. Diskusiju dalībnieki norāda, ka šīs tiesību normas vajadzētu iekļaut citos MK noteikumos (piemēram, 2007.gada 2.oktobrī pieņemtajos MK noteikumos Nr.660 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība").

2007.gada 15.maijā pieņemtie MK noteikumi Nr.325 "Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās"

1. MK noteikumos Nr.325 ir jāietver jaunākā aktuālā informācija par ķīmiskajām vielām, jo normatīvais akts ir novecojis, un līdz ar to ir tikai lieks, birokrātisks slogs.
2. MK noteikumos Nr.325 nepieciešams noteikt arodekspozīciju robežvērtības un laboratoriskos mērījumus arī ķīmisko vielu iztvaikošanas procesiem (iztvaikošanas robežvērtību noteikšana ir būtiska izglītības iestādēm (skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm), kur nereti pirms jaunā mācību gada sākuma tiek nokrāsotas grīdas un nākamajā dienā uzsāktas mācības).

2008.gada 29.septembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.803 "Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās"

1. MK noteikumi Nr.803 ir novecojuši. Tiek rekomendēts apvienot MK noteikumus Nr.803 ar MK noteikumiem Nr.325., tādējādi nodrošinot, ka visu ķīmisko vielu uzskaitījums ir pilnīgs un , iespējams, vienkāršotu MK noteikumu atjaunošanas procesu.

2004.gada 13.aprīlī pieņemtie MK noteikumi Nr.284 "Darba aizsardzības prasības, nodarbināto aizsardzībai pret vibrācijas radīto risku darba vidē"

1. Diskusijā norāda, ka MK noteikumos Nr.284 identificētie riski būtu jāpamato ar mērījumu robežvērtībām.

2002.gada 20.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus"

1. MK noteikumos Nr.372 būtu jāievieto atsauces uz individuālo līdzekļu lietošanas standartiem visos gadījumos, kā arī jāprecizē noteikumiem pievienoto pielikumu ievērošana (ieteicams ievērot vai obligāti jāievēro pielikumos noteiktais regulējums).

2002.gada 9.decembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.526 "Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu"

1. MK noteikumos Nr.526 ir nepieciešami atvieglojumi, jo pašlaik šie noteikumi ir pārāk sīkumaini. Piemēram, DAS ir jāveic regulāras darba aprīkojuma pārbaudes, lai gan darba instrukcijas un tehniskie noteikumi nosaka nodarbinātajiem veikt regulāras vizuālās pārbaudes pirms instrumentu lietošanas, un tajos ir detalizēti aprakstīta instrumentu apkope. Lielāka uzmanība šajos MK noteikumos būtu jāpievērš nopietnu iekārtu apsekošanai.

2004.gada 12.oktobrī pieņemtie MK noteikumi Nr.852 "Darba aizsardzības prasības, darbā ar azbestu"

1. MK noteikumos Nr.852 jābūt atrunātām prasībām darbam ar azbestu iekštelpās un ārtelpās, kas ir būtiski, jo pieļaujamajām azbesta robežvērtībām būtu jābūt stingrāk regulētām iekštelpās nekā ārtelpās.

2002.gada 17.septembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.427 "Uzticības personas ievēlēšanas un darbības kārtība"

1. MK noteikumu Nr.427 kontekstā jāprecizē, kādi ir uzticības personas darba pienākumi un loma. Diskusiju dalībnieki norāda, ka MK noteikumu Nr.427 ievērošana ir būtiski atkarīga no nodarbināto iniciatīvas, ko būtu arī nepieciešams paredzēt pašos MK noteikumos.

2008.gada 8.septembrī pieņemtie MK noteikumi Nr.723 "Noteikumi par prasībām kompetentām institūcijām un kompetentiem speciālistiem darba aizsardzības jautājumos un kompetences novērtēšanas kārtību"

1. Ierosinājums izvērtēt nepieciešamību kompetento institūciju darbību specializēt.

2014.gada 18.martā pieņemtie MK noteikumi Nr.143 "Darba aizsardzības prasības, strādājot augstumā"

1. Diskusiju grupu dalībnieki uzskata, ka MK noteikumi Nr.143 pēc būtības ir līdzīgi MK noteikumiem Nr.92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus". Tie neaptver visu darbības jomu un ir ārkārtīgi vispārīgi. Diskusijas dalībnieki iesaka, ka, ja par vienu jomu tiek veidoti MK noteikumi, tad visus regulējošos noteikumus tajos būtu jāapvieno.
2. Diskusiju dalībnieki iesaka precizēt, ka šie MK noteikumi Nr.143 attiecas tikai uz darbu augstumā virs 5 metriem.

2003.gada 10.jūnijā pieņemtie MK noteikumi Nr.300 "Darba aizsardzības prasības, darbā sprādzienbīstamā vidē"

1. Diskusiju grupu dalībnieki uzskata, ka MK noteikumi Nr.300 ir sarežģīti un pārklājas ar Ugunsdrošības noteikumiem (MK 19.04.2016. noteikumiem Nr.238 "Ugunsdrošības noteikumi"), tāpēc pārklāšanās būtu jāpārskata.

2015.gada 13. oktobrī pieņemtie MK noteikumi Nr.584 "Darba aizsardzības prasības, nodarbināto aizsardzībai pret elektromagnētiskā lauka radīto risku darba vidē"

1. Daļa diskusiju dalībnieku norāda, ka MK noteikumos Nr.584 būtu jābūt izstrādātai metodika pēc kuras veikt attiecīgos darba vides radīto risku laboratoriskos mērījumus, lai praksē veiktie mērījumi nebūtu apstrīdami, un tos praktiski varētu izmantot.

2012.gada 2.maijā pieņemtie MK noteikumi Nr.310 "Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā"

1. Fokusgrupu diskusiju dalībnieki uzskata, ka MK noteikumi Nr.310 būtu jāvienkāršo, piemēram, skaidrāk definējot, kuras darba zonas (piemēram, ceļmalas u.tml.) tiek regulētas ar šiem noteikumiem.

2010.gada 3.augustā pieņemtie MK noteikumi Nr.713 "Noteikumi par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptiecināšanas medicīnisko materiālu minimumu"

1. Diskusiju grupu dalībnieki norāda, ka MK noteikumu Nr.713 ievērošanas kārtība ir lielā mērā atkarīga no darba devēja iniciatīvas. Apmācību sniegšana pašlaik ir noteikta reizi 5 gados, bet biežumam būtu jābūt darba devēja pārziņā, jo 5 gadi iestādēs un uzņēmumos, kur regulāri netiek pielietotas pirmās palīdzības iemaņas ir ilgs laiks un nodarbinātie zaudē zināšanas pirmās palīdzības sniegšanā. Visi diskusijas dalībnieki norāda, ka pirmās palīdzības sniegšanai vajadzētu būt sabiedrības pienākumam, nevis tikai darba devēja atbildībai, un tas būtu jānostiprina normatīvajos aktos.
2. Tiek norādīts arī uz pirmās palīdzības medicīnisko aptiecināšanu saturu un skaitu. Pašlaik uz 100 nodarbinātajiem ir jābūt 1 aptiecināšanai. Diskusiju grupu dalībnieki rekomendē 1 aptiecināšanu noteikt kā minimumu katrā ģeogrāfiskajā struktūrvienībā (cehā, būvlaukumā), nenorādot nodarbināto skaitu, jo uzņēmumā var būt neliels nodarbināto skaits, bet viņi var būt izvietoti ģeogrāfiski attālināti viens no otra.

2002.gada 21.maijā pieņemtie MK noteikumi Nr.189 “Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar bioloģiskām vielām”

1. Pēc diskusiju grupu dalībnieku domām MK noteikumi Nr.189 ir nepilnīgi un grūti piemērojami. Dalībnieki norāda uz to, ka nav skaidrs uz ko šie noteikumi attiecās – uz laboratorijām, lauksaimniecības uzņēmumiem, vai citām jomām, kas būtu jāprecizē.

Kopumā diskusiju grupu dalībnieku norāda uz to, ka, ierosinot izmaiņas normatīvajos aktos, ir nepieciešams Darba aizsardzības likumā un MK noteikumos noteikt lielāku līdzatbildību nodarbinātajiem, kuru attieksme pret darba aizsardzības un darba aizsardzības jautājumiem ir kopumā vienaldzīga. Diskusiju dalībnieki to saista ar nodarbināto izglītības trūkumu darba aizsardzības jautājumos.